

Iskra

Sodobna elektronika '88

Danes se bodo že 35. odprla vrata Gospodarskega razstavišča v Ljubljani in tako se bo začela tradicionalna vsakoletna mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatike, računalništva in robotike, ki je tako že od leta 1953 prva tovrstna specializirana razstava v Jugoslaviji, ki je v tem času postala tudi ena izmed vodilnih tovrstnih prireditev v Evropi.

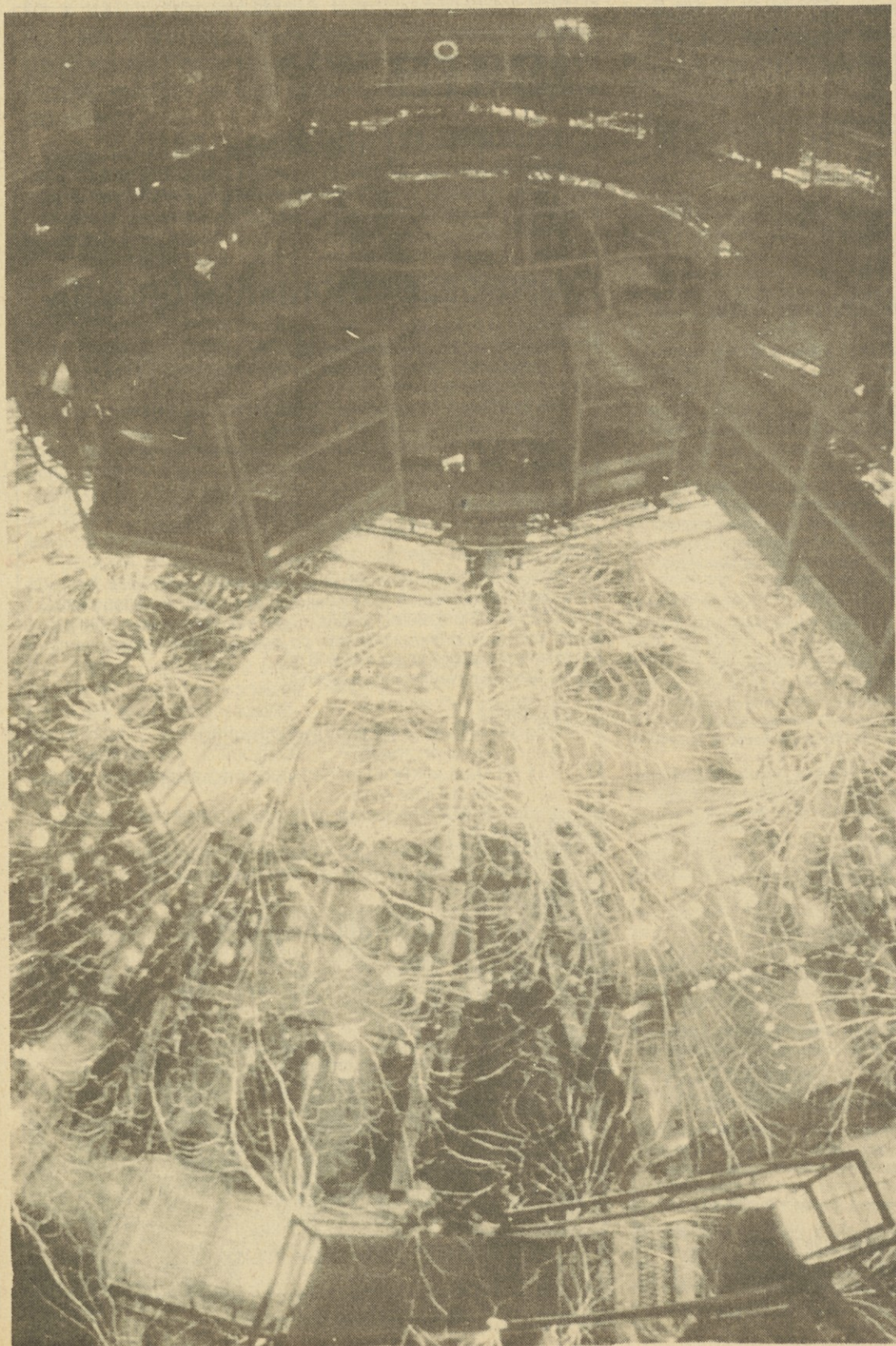
Tudi to pot bodo Sodobno elektroniko 88 kot doslej spremljali simpoziji in seminarji v organizaciji Elektrotehniške zveze Slovenije, Jugoslovanskega združenja za ETAN in Društva merilno-procesne tehnike Slovenije.

Prav tako ni potrebno znova poudarjati, da tudi letos sodeluje na tej veliki jugoslovanski in mednarodni prireditvi kakih šeststo razstavljalcev iz štiriindvajsetih držav vsega sveta, med njimi pa sta kar dve tretjini, ali kakih štiristo razstavljalcev iz tujine.

Seveda sodeluje že ves čas na tem sejmu, ki bo trajal do 7. oktobra, tudi Iskra, ki letos še s posebnim ponosom skuša prikazati naš »vstop v digitalno omrežje z integracijo storitev«. Kajti povezava z domačimi in tujimi partnerji pomeni tudi za Iskro večjo inovativnost in storilnost. Zato Iskra na razstavi prikazuje koristi, ki jih uporabniki sodobnih teleinformacijskih sistemov že imajo ter koristi, ki z uvajanjem digitalnih omrežij šele prihajajo. Iskra poleg navedenega na razstavi predstavlja tudi svoje nove dosežke s področja avtomatizacije, meritev in regulacije, elektromehanskih in elektronskih sestavnih delov pa tudi izdelkov za široko porabo.

Zato vas vabimo v halo B 2 in tudi v sosednjo, novo montažno halo D, kjer razstavljamo naprave za fleksibilno avtomatizacijo in robotizacijo, seveda v okviru jugoslovanske razstave robotizacije Ju-rob 88.

D. Ž.

Komunisti spregovorili o Iskrinem položaju

Torkova seja predsedstva Iskrine Stalne akcijske konference Zveze komunistov je izzvenela v sklepu, da morajo priprave na reorganizacijo in prestrukturiranje celotne Iskre, s vsemi sprotnimi akcijami, nesporno slediti nenehnemu izboljševanju poslovnega sistema, predvsem pa k stalnemu povečevanju izvoza. Zveza komunistov pa mora kot družbenopolitična organizacija skrbeti, da stvari ne bodo prepuščene stihijskim procesom, pač pa, da bodo pripravljene čimbolj sistematično in analitično.

Uvodoma je člane predsedstva seznanil s problematiko Iskrinih delovnih organizacij z izgubo predsednik Poslovnega odbora SOZD Iskra Franc Šifkovič, ki je dejal, da se bo po predvidevanjih vodstva Avtomatike, izguba v tovarni bistveno zmanjševala do konca leta. Tudi v Telematiki so že vidni neki pozitivni trendi. Tako se izboljšujejo odnosi s turškim partnerjem, podjetje uspešno trži svoje nove terminale, SI 2000, nove avtomatske javne govorilnice, vedno pa sledijo politiki zmanjševanja zaposlenosti. Tudi na področju sodelovanja s Siemensom naj bi bile stvari formalno-pravno realizirane do konca letošnjega leta. Imajo pa še vedno velike probleme z osebnimi dohodki in visokimi obrestmi, ki pa pestijo tudi celotno Iskro in sploh jugoslovansko gospodarstvo.

Mikroelektronike kot takšne Iskra ne vzdrži več, zato je sedaj predlagano, da se kot delovna organizacija v ustanavljanju ukine, čeprav pa je jasno, da Iskra potrebuje mikroelektroniko v določenem obsegu. Tu bodo potrebni še radikalni posegi, za sedaj pa je še vse na stopnji razgovorov in dogovarjanj.

V nadaljevanju je Franc Šifkovič na kratko predstavil dogajanja okrog zakona o združenem delu, ki naj bi ga nadomestil zakon o podjetjih. Stvari so sicer še precej odprte, toda v tem okviru bo potrebno spregovoriti o novi poslovni organiziranosti Iskre in razdelati in razjasniti nekatere probleme, kot so npr. katere delovne in temeljne organizacije bodo postale podjetja, kakšno vlogo bo imela Iskra kot združeno podjetje, temeljito oceniti vlogo Iskre Commerca, Iskre Banke in ostalih družbenih dejavnosti. Potrebno bo razdelati tudi združevanje denarja na ravni združenega podjetja, predvsem za razvojne raziskave, naložbe ključnega pomena in rezervni sklad. Kolegij glavnih direktorjev je na zadnji seji imenoval komisijo, ki bo do konca oktobra pripravila poglobljeno analizo nove poslovne organiziranosti Iskre, katero bodo obravnavale in ocenile tudi družbenopolitične organizacije in organi.

V nadaljevanju se je beseda tekla o šestmesečnem Iskrinem poslovanju, kjer smo zabeležili realni padec prodaje, nižjo proizvodnjo, iz tega pa sledijo tudi slabi pogoji

na dohodkovnem področju. Člani predsedstva so preleteli tudi uredničenje šestih strateških točk, kjer so se seznanili z realnim padcem izvoza za tri odstotke glede na lansko enako obdobje (gledano dolarsko je izvoz porastel za sedem odstotkov), s politiko na kadrovskem področju, ki jo dokaj dobro obvladujemo, saj je število zaposlenih padlo za 1,7 odstotka. Zaskrbljujoča pa je problematika odliva znanja, saj nam iz Iskre odhajajo že izoblikovani strokovnjaki. O tem so tudi člani predsedstva v razpravi precej govorili in opozarjali na okostenele sisteme delitve, pravilnike o nagrajevanju, na premajhno ceno znanja, nepravilno zaposlovanje mladih strokovnjakov in pravno zaščito odliva znanja. Ker je problematika dokaj pereča, hkrati pa izredno pomembna in za Iskro precej odločujoča, so prisotni sklenili, da bodo na eni od naslednjih sej, na podlagi strokovno opravljenih analiz, temeljito spregovorili o področju delitve.

V kontekstu ocene šestmesečnega poslovanja Iskre so na torkovi seji govorili tudi o investicijah, ki so realno za polovico nižje kot v lanskem enakem obdobju in o gospodarjenju s sredstvi, kjer je Iskra uspela dvigniti akumulativnost in rentabilnost, se pa srečuje z velikimi likvidnostnimi težavami.

Predsedstvo stalne akcijske konference je sprejelo šestmesečno poročilo o poslovanju Iskre in ugotovilo, da so trendi zaposlovanja zaskrbljujoči, izpolnjevanje šestih točk pa ne poteka po zastavljenih ciljih. Zato bo predsedstvo po opravljeni devetmesečni analizi Iskrinega poslovanja temeljito pregledalo poročilo in dalo tudi poglobljeno oceno dogajanj na tem področju.

V nadaljevanju se je član predsedstva dogovorili, da bodo sklicali akcijsko konferenco ZK SOZD Iskra na temo novega samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo konec meseca novembra.

Člani predsedstva pa tudi niso mogli mimo trenutne družbene situacije in razmer, ki se iz dneva v dan zaostrujejo. In glede na pomanjkanje argumentiranih informacij in vse večje dezorientacije članstva Zveze komunistov tudi v Iskri, so se prisotni dogovorili, da bodo od Centralnega komiteja ZK

Slovenije zahtevali, da naj v najkrajšem času »pošlje« predstavnik na sejo predsedstva SAK ZK SOZD Iskra, ki bi poglobljeno, objektivno in kritično spregovoril o nastalem položaju v družbi, hkrati pa podal naloge in usmeritve za kritično

opredeljevanje in delovanje članstva Zveze komunistov, ob tem pa bi ga predsedstvo seznanilo z dogajanjem in razmerami v posameznih Iskrinih osnovnih organizacijah Zveze komunistov.

vž

Iskra

SODOBNA ELEKTRONIKA — 88

MIDEM — EZS, ETAN

GZS — Center za usposabljanje vodilnih delavcev

prereja 11. oktobra 1988 na Brdu pri Kranju

študijski dan:

MIKROELEKTRONIKA IN DRUŽBA

SPLOŠNI PODATKI

Študijski dan organiziramo v prostorih protokolarnega objekta Izvršnega sveta Slovenije v prekrasnem okolju Brda pri Kranju, 11. oktobra 1988.

Ker je vstop na objekt omejen, mora biti vnaprej prijavljen, zato je skrajni rok prijave udeležbe 9. oktober.

Hoteli v Ljubljani in okolici po razstavi Sodobna elektronika niso več tako močno zasedeni, vendar priporočamo pravočasno rezervacijo direktno na upravo željenega hotela. Za udeležence, ki se bodo prijavili na tajništvo pred 1. oktobrom in so zainteresirani za prevoz iz Ljubljane ali Kranja bomo organizirali prevoz na Brdo.

KOTIZACIJA

Kotizacija, ki vključuje knjigo prispevkov, kavo v odmorih in kosilo, znaša 100.000 din in jo vplačate na žiro račun št.: 50101-678-74701 MIDEM 61000 Ljubljana, Erjavčeva 15 z oznako MIKRO-DRUŽBA. V primeru plačanja po posvetu, proti izstavljenemu računu, kotizacija znaša 120.000 din.

V prijavnici navedite način plačanja.

PROGRAM

8.00 PRIHOD IN SPREJEM UDELEŽENCEV

9.00 UVODNI POZDRAV

9.15 STANJE MIKROELEKTRONSKE PROIZVODNJE V SVETU IN JUGOSLAVIJI

dr. R. ROČAK, pom. gl. dir. ISKRA MIKROELEKTRONIKA, Ljubljana

9.45 MIKROELEKTRONIKA KONTRO MIKROELEKTRONIKA mag. M. MEKINDA, gl. dir. ISKRA-MIKROELEKTRONIKA, Ljubljana

10.15 ŠKOLOVANJE ZA MIKROELEKTRONIKU prof. dr. P. BILJANOVIČ, ELEKTROTEHNIŠKI FAKULTET, Zagreb

10.45 — 11.00 ODMOR

11.00 MIKROELEKTRONIKA IN INOVACIJSKI PROCESI dr. I. BANIČ, INSTITUT EKONOMSKE FAKULTETE, Ljubljana

11.30 DRUŽBA IN VISOKE TEHNOLOGIJE E. M. PINTAR, namestnik predsednika KOMITEJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST IN TEHNOLOGIJO SR SLOVENIJE, Ljubljana

12.00 — 14.00 OBED

14.00 INFORMATIKA I DRUŠTVO

dr. V. SRIČA, PREDSEDNIK KOMITETA ZA NAUKU, TEHNOLOGIJO I INFORMATIKU SR HRVATSKE, Zagreb

14.30 AUTOMATIZACIJA I DRUŠTVO

D. JURJEVEC, PRIVREDNA KOMORA JUGOSLAVIJE, Beograd

15.00 — 16.30 KRATKI PRISPEVKI IN DISKUSIJA

Letna kooperacijska pogodba z vzhodnonemškimi partnerji

Iskra Commerce in Kibernetika sta podpisala okvirno kooperacijsko pogodbo za prihodnje leto z vzhodnonemškima kombinatoma Elektro Apparate Werke in Keramische Werke ter izvozno-uvozno firmo Heim Electric. Pogodba predvideva menjavo v obe smeri v višini 6,55 milijona dolarjev.

Generalni direktor Kombinata Elektro Apparate Werke iz Berlina dr. Wolfgang Jacob, direktor v berlinski zunanjetrgovinski firmi Heim Electric Wolfgang Achterberg, glavni direktor Kibernetike Peter Kobal in direktor tržnega področja SEV v Iskri Commerce Igor Ingolič so minuli teden podpisali okvirno kooperacijsko pogodbo za prihodnje leto. Pogodba izhaja iz petletne pogodbe do leta 1990, v prihodnjem letu pa predvideva 3 milijone 275 tisoč dolarjev menjave v vsako smer. Gre za izdelke nizkonapetostne stikalne tehnike.

Pogodba za letošnje leto znaša 4 milijone dolarjev menjave v obe smeri, vse pa kaže, da jo bo mogoče uresničiti le približno 60-odstotno. Težave so predvsem v tem, da je z leti postal nizkonapetostni stikalni program vzhodnonemških partnerjev zastarel, medtem ko je mogoče dobiti v Jugoslaviji že sodob-

nejše izdelke, npr. pri Rade Končarju oz. Energoinvestu, pa tudi v Iskrinih kranjskih Stikalih so naredili velik korak naprej pri osvajanju proizvodnje minikontaktorjev, IPK — prostoprogramabilnega krmiljenja, itd. Drug tak zaviralen moment pa je v omejevanju investicij v Jugoslaviji, zaradi česar se je praktično prepolovila prodaja izdelkov obeh kombinatov v naši državi.

Podpisa okvirne kooperacijske pogodbe za prihodnje leto ter slavlja in pogovorov ob tem dogodku ki so opozorili predvsem na nujnost posodobitve tega programa, zlasti z osvajanjem elektronike, so se poleg podpisnikov udeležili še predsednik PO SOZD Iskra Franc Šifkovič ter Rudi Kolman, Miloš Resnik, Marjan Japelj, Bojan Verbič in gosta iz Nemške demokratične republike Fred Hube in Roland Raub.

LD

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.

Izobraževalni center Iskre,
61001 LJUBLJANA, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

9. zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 10. 1. — 21. 1. 1989 (uvajalni seminar) in 7. 2. — 26. 4. 1989

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

VSEBINA: Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja in družbeno-ekonomske poslovne prakse, s končnim poučkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

POGOJI ZA VPIS: Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit opraviti do pričetka 9. ZT šole, oz. do takrat obiskati 14-dnevni seminar pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 28. 9. do 10. 10. 1987 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1987.

ORGANIZACIJA: Skupne oblike andrargoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

NOSILCI PROGRAMA: Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana, SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

VODJA PROGRAMA: dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA: dr. Stane Možina

ČAS IN KRAJ: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 10. 1. 1989. ob 9. uri v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1989 ob 14. uri v Kompas hotelu Ribno.

Op.: Pretežni del šolanja bomo izvajali v Ribnem.

PRIJAVE: Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih so kandidati zaposleni, pošljejo najpozneje do 3. oktobra 1989 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212 (Miša Čehovin).

V področju za RR in inovativno dejavnost DSSS SOZD Iskra nujno potrebujemo sodelavce

Polletno poročilo o izpolnjevanju programa dela in nalog DSSS SOZD Iskra na področju RR in inovativne dejavnosti.

Letni program je bil sprejet na 6. seji ORPRD 10. 12. 1987. V poročilu o izpolnjevanju v prvem polletju 1988 najprej naštevamo, kaj smo uspeli realizirati in česa nismo uspeli. Nato navajamo razmere in razloge, ki so botrovali, kot je razvidno, neugodnim rezultatom. Na koncu pa dajemo še predloge, da bi premaknili dogajanje v ugodnejšo smer.

Ocena izpolnjevanja zadanega programa

1. Program dela področja za leto 1988

— Strateška opredelitev NOV IZDELEK

Pripravljen in sprejet je bil osnutek in predlog NOV IZDELEK ter tudi AKCIJSKI PLAN zanj, ki ju je potrdil ORPRD na svoji 7. seji 17. 3. 1988. Če dodamo še »Oceno izvajanja« na 23. seji PKRD 9. 6. 1988, ki ji je prisostvoval tudi predsednik PO SOZD Iskra Franc Šifkovič, je to tudi vse, kar je bilo storjenega. Torej le začetne aktivnosti in to le v RR sferi; ni pa bil dosežen bistveni namen, da obravnavajo to opredelitev tudi v drugih področjih DSSS SOZD in DO in da hkrati vzpostavijo v Iskri INOVATIVNO POSLOVANJE.

— V pogledu priprave in predlaganja spornih nalog, srednjeročne taktike in dolgoročne strategije Iskre na RR in inovativnem področju lahko govorimo le o stalnem naporu, da bi se tako vedli pa se celo pri kriznih in ključnih vprašanih naša prizadevanja ne upoštevajo v zadostni meri (n.pr. v zvezi z mikroelektroniko, teleinformatiko...).

— Sodelovanje na področju vseh SRP je zahtevalo večino razpoložljivih kapacitet pa vseeno ni bilo moč opraviti vsega ažurno, še manj pa, da bi se poleg administrativne sodelave kaj več lahko vključili še strokovno. Še največ smo uspeli pri pospeševanju zaključevanja RR nalog za SRP in likvidiranju zastarih problemov.

— Čeprav smo v programu predvideli, da bo naše področje prispevalo k spoznanju, da je v Iskri potrebno vključiti v ekonomsko obravnavo tudi tehnološko bilanco proizvodnih programov, se zaradi pomanjkanja sodelavcev tej problematiki nismo mogli posvetiti.

— Podobna ocena velja tudi za tržne analize in za stroškovno vrednotenje celotne verige del po DO.

— Sprememb v makro in mikroorganiziranosti nismo evidentirali, še manj da bi vplivali nanje.

— Informacijska povezava v nekaterih DO napreduje, za SOZD pa to gotovo ne velja.

— Na področju Iskrinega delovanja v mednarodnih komisijah in organizacijah nismo napravili izboljšane pregleda. Določen uspeh predstavlja odobritev sredstev za poravnava članarine za CCITT in CCIR za leti 1987 in 1986 in zamudnih obresti za nazaj, kar pa je lahko le enkratna akcija; za stalno plačevanje pa smo pripravili ustrezen predlog.

— Metodologija RR projektov in

nalog ni napredovala, je kvečjemu zbledel njen pomen. V obravnavi je predlog o spremenjenem načinu uporabe združenih sredstev (ZS) za strateške razvojne programe (SRP), pri katerem je poudarek na interesnem sodelovanju, na zmanjšanju števila projektov in nalog in na povečanju dotacij (v primerjavi s sedanjimi krediti).

— Organizacijska pomoč pri formiranju RR enot v DO in njihovi registraciji pri Republiškem komiteju za raziskovalno dejavnost in tehnologijo v tem polletju ni bila aktualna.

— Priprava RR šole normalno poteka. Na poletni šoli v MIT v ZDA je bil njen vodja dr. J. Vugrinec.

— Ocenjevanje investicijskih elaboratov, v kolikor so bile investicije, je bilo z naše strani usmerjeno v doseganje sodobne tehnologije in tudi skrbi za vlaganje v RR dejavnost (ne le zgolj proizvodno).

— Sodelovanje z drugimi OZD v SRS in SFRJ se je nadaljevalo tudi v tem polletju.

— Zastopanje in uveljavljanje programskih interesov Iskre je še premalo prodorno. Ustvarjanje zunanjega videza Iskre je vzelo več časa, kot pa bolj potrebno notranje uveljavljanje RR in inovativne dejavnosti.

— Sodelovanje s področjem za ekonomiko kljub nakazanim možnostim ni dosti boljše kot v preteklosti. Z naše strani napovedanih skupnih dogovorov in sej nismo utegnili organizirati, s strani sosednjega področja pa logično ni interesa za povečano delo, verjetno pa tudi ne za spremembo ocene pomena finančnih akcij, oz. razvojnega dela.

— Sodelovanje s področjem za stike z javnostjo je potekalo v okviru možnosti in sprotno.

— Sodelovanje s področjem za proizvodne programe in tehnologije pravzaprav še ni steklo, če ne štejemo sem vključevanja obeh članov PO pri reševanju na ravni PO (zlasti v zvezi s teleinformatiko — beri Siemensom). Razlog je v premajhnem številu sodelavcev v obeh področjih.

— Sodelovanje s kadrovskim področjem bi bilo lahko intenzivnejše.

— Sodelovanje pri agitiranju in izvajanju programov internih šol Iskre, poleg RR šole je običajno — novo le to, da smo poudarili izobraževanje vodilnih kadrov.

— Sodelovanje z Univerzo v Ljubljani in Univerzo v Mariboru. S strani področja v DSSS minimalno, nekaj večje po posameznih DO.

— Sodelovanje z IJS, IEVT, KIBK. Nekoliko povečano z IJS pri skupnih projektih za Zvezni tehnološki sklad.

Splošno minimalno in ne dovolj izkoriščeno.

— Programski dogovori in koordinacija sorodnih, ali komplementarnih proizvodnih programov z večjimi OZD v SRS in SFRJ so se odvijali letos predvsem v okviru sodelave pri projektih za Zvezni tehnološki sklad.

2. Program posebnih delovnih akcij področja

— »Redno« letno posvetovanje o problematiki RR in inovacijske dejavnosti v Iskri je letos že drugi zapored odpadlo! Inovacijske nagrade Iskre so bile podeljene ob drugi priložnosti.

— Tehnološki dan Iskre v prvem polletju še ni bil dogovorjen.

— Sodelovanje in pomoč pri delu Iskra Santa Clare zahteva večje angažiranje, predvsem pa mora biti

v prihodnje hitreje (dinarji marca pomenijo več dolarjev kot septembra).

— Dograjevanje internega informacijskega sistema se ne nadaljuje.

— Članarina za EIRMA izgleda, da bo poravnana, ni pa garancije za naprej. Sodelovanje na seminarjih je okrnjeno.

— Obisk predstavnika področja na Japonskem je bil realiziran (že konec leta 1987).

— Udeležba na pomembnih mednarodnih sejmih in seminarjih. V prvem polletju zadovoljiva, bati se je zopet enostranskega pomanjkanja sredstev proti koncu leta. V bodoče bi bilo treba poskrbeti tudi za kakšno aktivno (naš referat) udeležbo.

— Udeležba na jugoslovanskih prireditvah — absolutno premajhna.

3. Predvidene investicije v področju v okviru DSSS

— Prostorsko so bile v začetku leta združene RR dejavnost, dejavnost za kakovost in dejavnost za ekologijo, kar pa že prej neustreznih razmer za RR dejavnost v ničemer ni izboljšalo.

— Potrošniški material ni vprašljiv.

— HW in SW oprema se ne dopolnjujeta dovolj.

— Dobili smo sodobnejše telefonske aparate.

4. Predvideni novi sodelavci v področju za RR dejavnost

— Samostojni svetovalec (odhod prejšnjega že 1. 9. 1987) še ni bil nadomeščen, kljub javljanju na razpis.

— Svetovalec (nov) za spremljanje kompleksnih projektov in tehnološke bilance — ni bilo razpisa.

— Svetovalec PO za RR dejav-

nost (nov) — definirana so bila dela in opravila; razpisa ni bilo.

— Normalno delo je onemogočeno tudi zaradi administrativnih opravil: tajnica opravlja dela pretežno le za člana PO, nadomestila daktilografke (po odhodu) niso ustrezna. Delo je zelo otežkočeno, odnosi pa na meji zdržnosti!

— Sodelava z drugimi področji v DSSS ni bila zadostna, zlasti ne s področjem za ekonomiko — včasih tudi zaradi naše premajhne angažiranosti. Za vzpostavitev referata za inovacije pri PO SOZD izgleda, da ni interesa.

Komentar

Z rezultati v celoti nikakor ne moremo biti zadovoljni. Menimo, da so temu krive zlasti razmere v Iskri, ko večino časa, sredstev in energije porabimo za reševanje trenutnih problemov; za RR in inovacijsko dejavnost, kar pa je stalna in dolgoročna akcija pa smo bolj deklarativno. Žal velja to tudi za takoimeno »velike direktorje« nekaj DO, ki imajo na odločanje PO bistven vpliv.

Tako stanje je (poleg določene premajhne elastičnosti in prodornosti znotraj naše dejavnosti) vsekar pogojevalo, da je področje kadrovskega povsem nezadostno in neustrezno zasedeno in ni dosti izsledov, da bi sploh še lahko opravljali vsaj minimalne administrativne zadolžitve (kar šele strokovne). Na tem mestu samo omenjamo še eno posledico načina gledanja (tistih, ki sedaj odločajo v Iskri), to je splošen odnos do RR in inovativne dejavnosti, ki se najbolj kaže v naporih za interesno združevanje (beri NEZDRUŽEVANJE) združenih sredstev za SRP SOZD Iskra.

Predlogi

Samo komentar (ali kritika) ne rešuje in ne vodi k izboljšanju — potrebni so ukrepi. V razmišljanje dajemo naslednje predloge:

1. Čimprej je potrebno imenovati v. d. člana PO za področje obravnavane dejavnosti

2. V. d. mora pripravljati svoj program dela in pogledov (in jih s PO SOZD tudi uskladiti:

- na ravni SOZD Iskra,
- interno v DSSS SOZD,
- za Iskra navzven.

3. Glede na obveznosti in program dela je potrebno zagotoviti zadosten obseg strokovnih in administrativnih sodelavcev za normalno delo področja v DSSS.

4. V DSSS je potrebno vzpostaviti dejansko horizontalno povezavo med vsemi področji dejavnosti (ne le občasni in neobvezni slučajni dogovori posameznikov) na osnovi dogovorjene skupne politike vodenja.

5. Menjati je potrebno marsikaj pri našem delu in miselnosti. Če to ni možno pa je potrebno menjati predvsem tiste, ki to zavirajo.

Dimitrij Trpin

Dušan Šinigoj na obisku pri nas

Predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj in predsednik republiškega komiteja za industrijo, gradbeništvo in rudarstvo Uroš Slavinec sta bila pred dnevi na obisku v našem delovnem kolektivu. Po ogledu proizvodnje, kjer sta se gosta zadržala več časa kot je bilo predvideno in se še posebej živo zanimala za nekatere naše tehnološke in proizvodne novosti, sta se s predstavniki kolektiva pogovarjala o gospodarjenju, razvoju in izvozu.

Glavni direktor Iskre Rotomatike Edvard Svetlik je gosta seznanil z dosedanjim in strategijo bodočega razvoja, ki ga lahko strnemo v tri faze.

— razvoj do leta 1980, ko je šlo za razreševanje vprašanja zaposlitve ženske delovne sile

— od leta 1980 do letos, ko je bil osnovni cilj doseči »kritično maso« s prodajo izdelkov na evropskem tržišču

— do leta 2000 dejansko postati globalni proizvajalec z osvojitvijo ameriškega in kitajskega tržišča ter uveljavitvijo na tržišču SZ in daljne Japonske

Poseben poudarek je bil v pogovorih namenjen predstavitvi tretje razvojne stopnje, v okviru katere nameravamo bistveno povečati prodajo na ameriško in kitajsko tržišče in razviti nov motor za evropsko tržišče. Razvoj se nanaša predvsem na program kompresorskih elektromotorjev. Prav v dneh Šinigojevega obiska pri nas smo zabeležili tudi rekordno dnevno proiz-

povprečja. Za ilustracijo, na Japonskem beleži-jo kar petkrat manjšo odsotnost z dela.

Predsednik republiške vlade pa se je med obiskom pri nas še posebej zanimal za učinke

majskih ukrepov in spregovoril o možnostih za izrabo razvojnega dinarja pri tehnološkem posodabljanju, seveda v povezavi z inventivnostjo gospodarstva samega.

O uspešnem obisku in ugodnih vtisih priča tudi zahvalno pismo, ki so ga iz kabineta predsednika slovenske vlade poslali predsednici SO Idrija Ivici Kavčič. V njem je med drugim zapisano: »Zahvaljujemo se vam za pozorno organiziran obisk. Prijetno se je bilo pogovarjati z ljudmi, ki niso samo tarnali. Spodbuden je bil ogled in pogovor v tako urejeni in uspešni tovarni kot je Iskra Rotomatika. Zagnano vodstvo in mladi obrazi strokovnjakov, ki smo jih spoznali pa dajejo zagotovilo, da bodo bogate načrte tudi uspeli uresničiti.« Delo pa ne bo lahko, saj smo si po lanskem izvozu za letos zastavili več kot 26 milijonov dolarjev deviznega iztržka, za leto 1990 predvideli 35 milijonov dolarjev konvertibilnega izvoza, leta 2000 pa že 50 milijonov dolarjev.

F. Šemrl

vodnjo 8.700 kompresorskih elektromotorjev. Del proizvodnje — 10.000 kom — smo že odpremili v kitajsko pokrajino Sečuan, sredi novembra pa bomo odpremili še 25.000 tovrstnih elektromotorjev v skupni vrednosti skoraj pol milijona dolarjev. Pričetek dolgoročnega sodelovanja na omenjenem tržišču bomo v prihodnjem letu nadgradili z izvozom 100.000 kompresorskih elektromotorjev v vrednosti 1,5 milijonov dolarjev in leta 1990 obseg prodaje povečali na 10 milijonov dolarjev.

Na področju programa asinhronskih motorjev že razvijamo motorje za velike evropske sisteme Elektrolux, Siemens in Zanussi.

Za dosego vsega naštetega pa so seveda najpomembnejše naložbe, kot eno izmed glavnih sredstev. V zadnjem obdobju intenzivno vlagamo v znanje in tehnologijo, pri čemer pa nastaja vrsta ovir. Zato smo Dušana Šinigoja seznanili tudi z analizo konkurenčne sposobnosti v svetu, kjer nas tarejo šibke točke, predvsem na področju uvoznih dajatev za nakup reprodukcijskega materiala in opreme, dispariteta med domačimi nabavnimi cenami in izrazito neugodna sestava kapitala (zunajdelniški, pri nas na bazi posojil) in naš image v tujini ker prihajamo iz Jugoslavije.

Govora je bilo tudi o izkoriščenosti delovnega časa, s katerim ne izstopamo iz slovenskega

Potrebno bo razširiti sodelovanje

Avtomatiko uvrščamo med tiste Iskrine delovne organizacije, ki že vrsto let sodelujejo s kitajskim gospodarstvom, še posebno z industrijo Chengduja province Sichuan. Poleg industrijske kooperacije na področju avtomatizacije v industriji je bila s Cheng-

du Electric Welding Machine Works (CEWMW) in Chengdu Electric Welding Machine Institute (CEWMI) prek Ministrstva za strojogradnjo, v 1982. letu podpisana tudi pogodba o dolgoročni proizvodni kooperaciji na področju varilne tehnike. Do sedaj smo

po tej proizvodni kooperaciji izvozili za cca 1.700.000 \$ varilnih naprav, oz. v omenjeni vrednosti uvozili polizdelkov.

Prav z namenom, da se pripravi letna pogodba za področje proizvodne kooperacije za naslednje, 1989. leto, je v času od 10.

do 20. septembra obiskala delovno organizacijo Avtomatika osemčlanska gospodarska delegacija, ki sta jo vodila Luo Baot-sen, direktorica tovarne CEWMW in Zheng HUICHUN, tehnični direktor omenjene tovarne. Kljub zapletljajem pri določanju novih

cenovnih razmerij izmenjajočim artiklom, sta se obe strani v pogodbi sporazumeli, da se bo menjava v 1989. letu gibala v višini cca 300.000 \$. In sicer bo Avtomatika dobavila kitajskemu partnerju varilne M/M naprave (E 180, E 200, E 300, E 420) vključno z rezervnimi deli, kontradobava pa bo vsebovala transformatorje in točkalnike. Začetek dobav je zadnje četrtletje letošnjega leta, zaključki pa se po dinamiki plana v zadnjem četrtletju prihodnjega leta. Iz pregleda dosedanjih letnih izmenjav je razviden upad sodelovanja, kar predstavlja v nekem smislu nasprotje dejanskih potreb in možnosti. Prav iz omenjenega razloga so predstavniki Avtomatike v tehničnem delu protokola ponudili — navedli več področij, na katerih bi lahko obe strani razširili in utrdili sodelovanje, upoštevaje pri tem tudi tehnično sodelovanje z že omenjenim Chengdujskim institutom za varilno tehniko.

Š. D.

Proslavili delovne jubileje

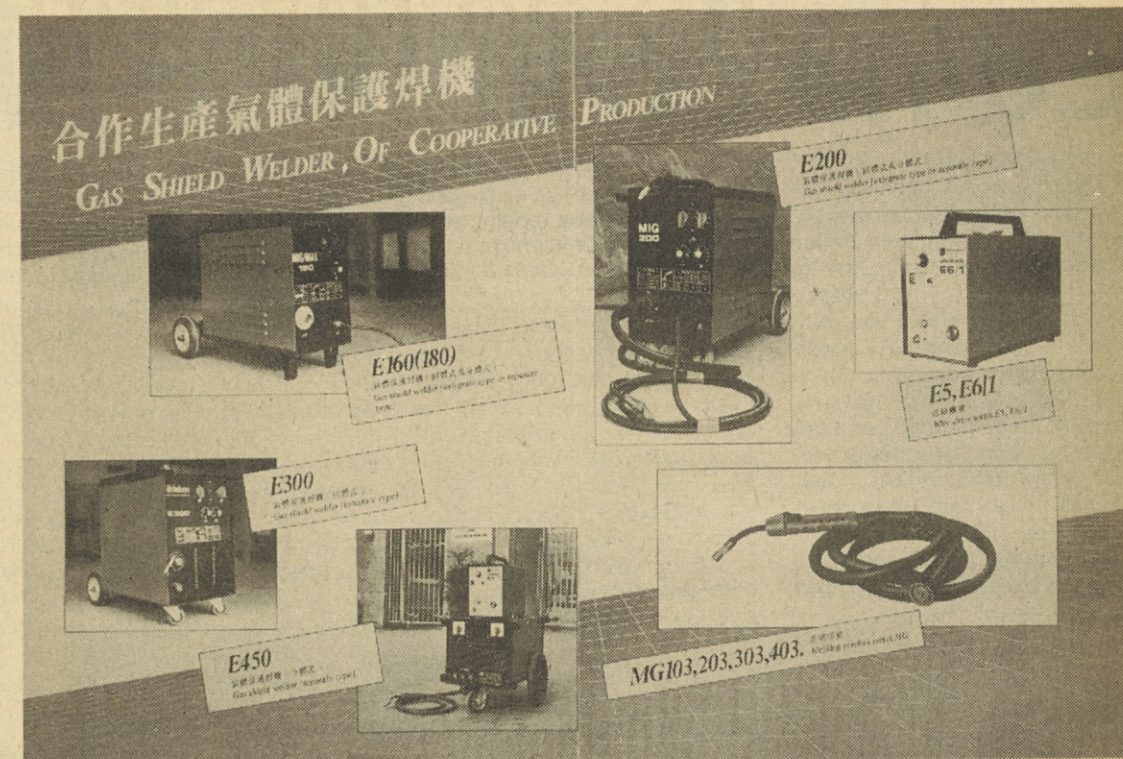

V torek 20. septembra so se v prostorih sejne sobe TOZD Orodja, delovne organizacije Avtomatike, zbrali vsi tisti delavci, ki v letošnjem letu beležijo 10, 20 ali 30-letni delovni jubilej — neprekinjeno delovno dobo v okviru temeljne, oz. delovne organizacije. V imenu glavnega direktorja Avtomatike, Rudija Pirca in v svojem imenu, se je zbranim za osebno navezanost na organizacijo, v katero so nesebično dali in še dajejo svoje ustvarjalne moči in zmožnosti, zahvalil direktor temeljne organizacije, Tone Rauh. Jubilatnom pa je z naslednjimi besedami, spregovoril tudi sekretar temeljne organizacije Peter Zadel:

V današnjem družbenem trenutku, ko se soočamo z naraščajočo ekonomsko, politično, kulturno in socialno krizo, ko gospodarstvo kleca pod bremenom, ki so mu ga naložile zahteve po zadovoljevanju in

izboljšanju splošnih in skupnih potreb in, ko zoper taka negativna gospodarska gibanja ni imuna niti Iskra-Avtomatika, se moramo obrniti nazaj in kritično pregledati pot, ki smo jo prešli v 20. letih dela naše temeljne organizacije. Podkrepljeno lahko rečemo, da smo po obdobjih krize v minulih 10. letih dosegli notranjo organizacijsko umiritev, pri poslovnih partnerjih doma in v tujini pa ugled in spoštovanje kvalitetnega proizvajalca orodij, za kar gre zahvala tudi vsem prisotnim. Za sedanjí trenutek in, ko obračamo pogled naprej, moramo torej vedeti, da bomo le s strnitvijo naše volje in hotenj, očmi uprtimi v razvoj ter z zavestjo o enotnosti ob zrelostnem pogledu na naše delo in poslovanje organizacije, kljubovali vsem negativnim pojavom, ki bi lahko vplivali na naš gospodarski razvoj.

Š. D.

Kaj je novega na zaščiti objektov?

V oktobru 1986. leta je delovna organizacija Avtomatika podpisala pogodbo o izgradnji in dobavi sistema kontrole pristopa in registracije delovnega časa, znane pod imenom SIPKON, za potrebe Sestavljene organizacije Brodogradjevna industrija Split. Le-ta združuje v svojem sestavu osem delovnih organizacij in tri

delovne skupnosti, s cca 8.000 zaposlenimi delavci ter izredno široko mrežo kooperantov. Na osnovi podpisanega dogovora naj bi Avtomatika izdelala komunikacijsko programsko opremo in aplikativne programske pakete na centralnem računalniku IBM 370 in aplikativno opremo za terminale kontrole pristopa ter jih

dobavila po terminskem planu. V pogodbo je vključena tudi montaža, testiranje, spuščanje v pogon ter šolanje splitskih delavcev za aplikativno vzdrževanje sistema.

V poletnih mesecih je bila zaključena prva faza izgradnje sistema tako, da je z 20. avgustom

že začela delovati kontrola pristopa — vsak delavec ima svojo ID kartico, na kateri so z magnetnim zapisom zabeleženi vsi podatki za ugotavljanje lastnika kartice in upravičenost vstopa v objekt — in pa delno registracijo delovnega časa na pogonih.

Druga faza, ki zajema kompletno registracijo delovnega časa

Edina stvar, ki je pri nas stabilna, je sprememba!

Zgornje geslo velikega uspešnega giganta General Electric morda sprva zveni malce poenostavljeno, toda prav ta enostavnost zgovorno odraža v zahodnem svetu vse bolj uveljavljeno stalnico »continuous management of change« (neprestano vodenje sprememb). Slednje je, po besedah našega rojaka, drugače pa vrhunskega strokovnjaka v sve-tovalni organizaciji Mc Kinsey v ZRN Petra Kraljiča, potrebno razumeti, kot trajen izziv časa in ga izkoristiti kot priložnost za podjetje.

Prav to nujnost stalne spremembe je potrebno iskati v prilagajanju tržni konkurenčnosti, v nenehni inovativnosti in novih tehnologijah v podjetjih pa seveda tudi v neprestanem spreminjanju same organizacije podjetja. Neposredni udeleženci v teh procesih so prav gotovo vodilni delavci, ki so »prvi poklicani« za zagotavljanje maksimuma podjetništva, fleksibilnosti in motivacije v organizacijah.

In če se to pot omejimo le na vodstveni okvir, omenjena nujnost stalne spremembe zajema tudi same poslovodne delavce.

Razumimo jo kot potrebo po nenehnem in sistematičnem razvoju vodilnih ljudi, po nenehnem usposabljanju in dopolnjevanju znanja najposobnejših delavcev v podjetju, ki se mora povratno odraziti na učinkovitosti in uspešnosti delovnega kolektiva. Čas za spremembe pa je pravšen.

Slednje so v deželah tržne ekonomije, kot smo pisali že v zadnji številki glasila, spoznali že pred dobrima dvema desetletjema, pri nas pa, kot vse kaže, se je prva začela zavedati pomena naložb v izobraževanje prav Iskra, z organizacijo svoje poslovodne

šole.

Za poslovodno šolo, prva se je te dni končala v Ribnem, so se v Iskri temeljito pripravljali že dlje, saj se po poteku in vsebini v marsičem razlikuje od tradicionalnih oblik izobraževanja, ki pri nas še prevladujejo. Enakovredna je podobnim oblikam dopolnilnega izobraževanja v dobro urejenih podjetjih v svetu.

Spored poslovodne šole v Iskri je nastal v sodelovanju in ob nasvetih več deset najuglednejših strokovnjakov in poslovodnikov doma in v tujini ob mentorstvu Ekonomske fakultete v Ljubljani.

Seveda ni manjkalo preučevanje množice sodobnih strokovnih del, zlasti visokošolskih učbenikov o poslovođenju in programov najuglednejših institucij za dopolnilno izobraževanje poslovodnikov v Evropi. Nastajanje programa sta usmerjala Poslovodni odbor SOZD Iskra ter strokovni svet Iskrine poslovodne šole. Dodajmo še to, da se je ožje vodstvo šole o programu dogovarjalo z vsakim udeležencem posebej.

Kot smo že pisali, sta nalogi poslovodij načrtovanje politike organizacije (smotrov in ciljev organizacije, urejenosti in sred-

Dober manager je v zahodnem svetu izredno cenjen in iskan, seveda temu ustrezno tudi plačan. To ne pomeni, da hočemo v tako kratkem času tekmovali z zahodom, vendar mislimo, da se bo moralo to vlaganje v znanje in sposobnosti naših poslovodnih delavcev, odražati v prihodnosti v večji učinkovitosti celotne Iskre. Nekateri to primerjajo s tem, da je vlaganje v znanje vodilnih ljudi naložba, ki je po ceni manjša, po pomenu pa celo veliko večja kot naložba v mikroelektroniko.

Druga pozitivna stvar šole pa je, da se tukaj srečujejo poslovodni delavci, ki se sicer bolj bežno poznajo med seboj, po večini na delovnem principu, v šoli pa imajo možnost, da širše in neformalno izmenjajo izkušnje, ki so v posameznih delovnih organizacijah različne, uporabne pa v marsikateri delovni sredini. In mislim, da bo prav slednje pripomoglo k boljšemu sodelovanju Iskrinih delovnih organizacij in s tem tudi k boljši učinkovitosti.

Jože Godec

stev za doseganje teh ciljev) ter izvajanje politike organizacije po usmeritvah, ki jih določajo upravitelji. Uspešnemu izpolnjevanju teh nalog sta namenjena dva dvotedenska seminarja in prvega štirinajst dnevnega seminarja so se najprej udeležili člani Poslovodnega odbora SOZD Iskra in nekateri Iskrini glavni direktorji.

Teme obeh seminarjev pa naj bi prevevale temeljne usmeritve, kot so strateško vodenje organizacije, spodbujanje in vodenje sodelavcev, gospodarna uporaba materialnih zmoglosti organizacije in uporaba znanja za večjo osebno uspešnost poslovodij.

Program šole je in bo temeljil na široki razgledanosti, obsežnih izkušnjah in veliki osebni zmoglosti udeležencev. Šola je kar precej naporna, saj traja z manjšimi presledki od osmih zjutraj do devetih zvečer. Pri tem je približno dve tretjini predavanj, vsaj tretjina pa je namenjena aktivnemu delu udeležencev. Le to obsega razprave po vnaprej pripravljenih problemskih spleth, ankete, poslovodne igre, reševanje problemov itd. Po izkušnjah na zahodu, je prav takšen način dela, ki se je tudi zaradi uspešnosti uveljavil v vseh organizacijah za dopolnilno strokovno

izobraževanje poslovodij v velikih podjetjih, izredno aktiven in tekmovalen. Vsak od udeležencev se je na sodelovanje v šoli pripravil z obdelavo izbranega strokovnega dela, ki ga je predstavil ostalim udeležencem. V tem

Člani Programskega sosveta Izobraževalnega centra SOZD Iskra za poslovođenje za leto 1987/88:
Iz Iskre: Jože Godec, predsednik sosveta, Mitja Tavčar, Jože Vogrinec, Vito Osojnik, Lotar Kozina, Robert Žerjal.
Tuji sodelavci: Emil Milan Pintar iz Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo, Vid Pečjak in Ana Kranjc s Filozofske fakultete, Veljko Rus z Inštituta za sociologijo dela, Stane Možina in Vekoslav Potočnik z Ekonomske fakultete, Andrej Kovačič iz delovne organizacije Projektiranje informacijskih sistemov in Ivo Banič z Inštituta za ekonomske raziskovanje.

delu seminarja so uspeli preleteti tudi nekaj tuje strokovne literature, kar je vsekakor dobrodošlo za posameznike, ki ne morejo v tako kratkem času sami predelati toliko strokovnih knjig. Ob takšnih podajanjih so se razvile tudi zanimive in živahne razprave, porajale so se tudi nove ideje, ki bodo, vsaj tako upamo, imele tudi praktično vrednost.

Kljub veliki obremenjenosti udeležencev šole, nekateri so sklicevali poslovodne odbore in

in anketni listi, so bili udeleženci v glavnem v celoti zadovoljni s predavatelji in podajanjem vsebine. Ko že govorimo o predavateljih, povejmo, da so v Iskrini poslovodni šoli sodelovali najuglednejši profesorji univerz v Jugoslaviji in predstavniki tujih institucij in velikih podjetij. Vsekakor moramo pri tem omeniti direktorja izobraževalnih programov za Evropo pri Hewlett — Packardu Georgesa Valleta, ki je govoril o

(Dalje na 10. strani)

O prvi poslovodni šoli v Iskri so povedali:

Zoran Polič, predsednik KPO DO Elementi: »Če gledamo na to šolo kot začetek sistematičnega izobraževanja poslovodnih delavcev v Iskri, lahko to pobudo samo pozdravimo. Krizna situacija pri nas zahteva še intenzivnejša in sistematičnejša vlaganja v usposabljanje kadrov, kajti samo strokovno usposobljeni delavci predstavljajo možnost za preboj iz nastalega položaja. To pa je spoznanje, ki mora biti vkoreninjeno v vseh delih Iskre.

Prva šola ima prav gotovo svoje pomanjkljivosti in mislim, da bo program doživel verjetno še mnoge spremembe in dopolnitve, čeprav pa moram poudariti, da daje dokaj sistematičen pregled poslovodnih znanj v svetu in šola kot taka je vsekakor zelo koristna.

Ob tej priložnosti pa je potrebno pohvaliti vse tiste sodelavce, ki so vložili verjetno veliko naporov, da je ta šola zaživela.

Franc Šifkovič, predsednik poslovodnega odbora SOZD Iskra: »Sedanj potek poslovodne šole, ki jo je Iskra po desetih letih končno

organizirala v okviru svojega Izobraževalnega centra, je izjemno ugoden, saj so predavanja in razprave izredno zanimive.

Večina naših poslovodnih delavcev ima fakultetno izobrazbo, vendar pa marsikomu med nami manjka funkcionalno znanje. Prav namen poslovodne šole, skozi katero bomo poskušali peljati okrog dvesto Iskrinih delavcev pa je pridobivanje poslovodnih znanj v skoncentrirani obliki.

Vsi vemo, da znanja postajajo odločilno dejavnik razvoja in prav zato bo morala celotna Iskra v bodoče veliko več investirati v pridobivanje novega znanja na vseh ravneh. Še posebej pozorno se bomo morali lotiti prekvalifikacijskih postopkov, pridobivanja poklica kot osnovne smeri pa vsega nadaljnjega rednega, izrednega in funkcionalnega šolanja.

V Iskri smo precej izboljšali razmerje pri naložbah, če rečem bolj shematično, med zidovi in opremo, v korist opreme, še vedno pa v investicijskih elaboratih manjkajo

zneski, ki so namenjeni izobraževanju kadrov. Zato bodo morale biti v prihodnje naše naložbe sestavljene iz dveh delov: znanja kot prioritete in opreme, vse ostalo pa v skrajno racionalnem obsegu.

Rudi Pirc, glavni direktor Avtomatike: »Nekaj predavanj je bilo izredno zanimivih in dobrodošlih, je pa bilo tudi nekaj stvari, ki jih dovolj dobro poznamo že iz prakse in niso prinesle neke novosti.

Splošno pa lahko rečem, da je takšno snidenje vsekakor potrebno, tudi zato, da si kolegi med seboj izmenjamo lastne izkušnje, hkrati pa spoznamo tudi izkušnje drugih institucij, tako tujih, kot tudi jugoslovanskih.

Vlado Podlogar, glavni direktor DO Zmaj: »Seminar sicer še ni končan, lahko pa rečem, da so predavanja izredno koristna, da nadgrajujejo naša osnovna znanja, hkrati pa kažejo tudi tendenco razvoja managerskih znanj v svetu in glavne točke, na katere bi morali mi, kot najbolj odgovorni delavci, v bodoče bolj paziti v svojih delovnih

organizacijah.

Mislim, da je organiziranje Iskrine poslovodne šole velik korak naprej, hkrati pa je tudi pomembno spoznanje, da ni pomembna samo investicija v nov stroj in novo tehnologijo, pač pa, da je morda še pomembnejša naložba v znanje. Tudi v bodoče bomo morali v Iskri na vseh ravneh veliko več vlagati v izobraževanje pa ne samo v strokovno, pač pa v znanja vodenja, upravljanja...

Jože Godec, član Poslovodnega odbora SOZD Iskra in eden izmed glavnih sooblikovalcev Iskrine poslovodne šole: »Vzrok za Iskrino poslovodno šolo je hodenje po večji učinkovitosti, cilj pa nedvomno večja učinkovitost. To se nam je vsekakor potrdilo, še posebno takrat, ko smo poslušali zahodne predavatelje, ko so poudarjali, da so sodobni vodilni delavci največji vzpodbujevalci inovativnosti v svojem okolju, lahko pa naredijo tudi velike blokade, ki lahko trend razvoja zapeljejo v drugo smer, kljub zelo dobrim razvojnim delavcem.

Zoran Polič

Franc Šifkovič

Rudi Pirc

Vlado Podlogar

Prva poslovodna šola v Iskri

(Nadaljevanje z 9. strani)

notranjih vrednostih Hewlett — Packarda, o njegovih sedmih strateških usmeritvah, ki so dokaj podobne Iskrinim šestim točkam, pa o načrtovanju in spremljanju razvoja kadrov. S svojim nastopom je predavatelj izredno navdušil slušatelje in morda vzpodbudil marsikatero dobro idejo, ki bo lahko uresničljiva tudi v Iskrinem okolju.

Velika sreča je bila, da so za predavanje pritegnili tudi znanega predavatelja in direktorja svetovalne organizacije Mc Kinsey v Evropo Petra Kraljiča, ki je govoril in razlagal faktorje učinkovitosti poslovanja. Poleg tega, da so bila predavanja izredno dobra in zanimiva, povejmo še to, da je Mc Kinseyev inštitut pred štirimi leti opravil analizo o vzrokih učinkovitosti v Iskri.

Udeleženci so se seznanili tudi z načini dela in poslovanja vzhodnonemškega kombinata Elektro Apparate Werke, ki jim jih je predstavil njegov generalni direktor Wolfgang Jacob, nato z oblikovanjem velikih projektov, ki jim jih je podal podpredsednik Poslovodnega odbora Crvene zastave Slobodan Smiljanić, na primeru Yugo-Florida in celo s poslovanjem japonskega podjetja, ki ga je predstavil manager mednarodne japonske trgovske firme Shosaku Tokunaga.

Nedvomno je pri vsem tem še najpomembnejše to, da so udeleženci dobili veliko stopnjo primerljivosti poslovanja v sodobnih svetovnih trendih.

Vseh devetnajst udeležencev prve Iskrine poslovodne šole se bo srečalo znova v mesecu januarju na nadaljevalnem štirinajst dnevnem seminarju, oktobra pa se začne že druga poslovodna šola z drugimi slušatelji, drugo leto v jeseni pa že tretja. Tako naj bi šlo skozi Iskrino poslovodno šolo v štirih letih približno dvesto vodilnih delavcev iz vseh Iskrinih delovnih okoliš. Morda se bodo na ta način v Iskri pa tudi mogoče v širši družbi začele stvari obračati na bolje, in vplivale na spremembo miselnosti o pomenu naložb v ljudi, v njihovo izobraževanje in nenehno dopolnjevanje znanja.

To pot pa skušajmo zaježiti tiste, ne tako redke pomisleke o dragi in za nekatere nepotrebni Iskrini poslovodni šoli v teh težkih in nestrpnih časih. Rajši pomislimo na to, da smo se morda v takšnih časih znašli tudi zaradi tega, ker smo v preteklosti premalo pozornosti posvečali prav poslovodnim znanjem.

Pripravila Vesna Žunič

Pogovor s Petrom Kraljičem

»NAPREDUJ ALI ODIDI«

»Znanje se vsakih sedem let podvoji, oz. v tem času vsakdo pol znanja izgubi. Znanje zastara in kdor tega ne razume in ne vlaga nenehno vase, zastareva z njim«, so besede našega rojaka dr. Petra Kraljiča, ki je od leta 1971 zaposlen pri Mc Kinseyu v Zvezni republiki Nemčiji, kjer je od leta 1982 direktor ene izmed največjih svetovalnih organizacij na svetu s šestdesetletno tradicijo in sedežem v New Yorku.

Udeležencem prve Iskrine poslovodne šole je ves dan predaval tudi Peter Kraljič, ki je izredno zanimivo in dokaj koncentrirano podal faktorje uspešnosti podjetja. Že v prvi uri svojih predavanj je nazorno razlagal prednosti, vizijo in strategijo podjetja, se dotaknil tehnološkega razvoja, izvedbe in operativnega poslovnega sistema, njegovemu podajanju pa je dajalo ton nenehno poudarjanje pomena dobrega vodenja podjetja, kjer morajo biti na vrhu le najsposobnejši ljudje. Tudi v razpravi so se udeleženci šole izredno aktivno odzvali njegovim predavanjem in v njej sodelovali, bodisi s svojimi razlagami, mnenji in pogledi, ali pa uglednemu strokovnjaku zastavljali vprašanja, ki so se nanašali na poslovno in organizacijsko problematiko v širšem okolju ali pa v sami Iskri.

Med odmorom smo našli tudi nekaj minut časa, da smo s Petrom Kraljičem spregovorili nekaj besed.

Pred štirimi leti ste, ob t. im. McKinseyevi analizi učinkovitosti Iskre predvideli stagnacijo sestavljene organizacije. Kot kaže njen današnji položaj, so bila vaša predvidevanja dokaj točna. Kaj pa vnaprej?

»Na to vprašanje danes ne morem konkretno odgovoriti, ker od takrat Iskrinega razvoja nismo dosledno spremljali. Prepričan pa sem, da je nekaj Iskrinih delovnih organizacij, ki so izredno profitabilne, nekatere pa se bodo morale po mojem prestrukturirati, pač v kolikor jim bo to dovoljevalo okolje.

Na zahodu je prestrukturiranje nekega podjetja izredno težavna naloga, predvsem zaradi nastanka brezposelnosti, ki je spremljajoč pojav vsakega prestrukturiranja. Pri tem igrajo veliko vlogo močne politične sile, predvsem sindikati, ki pri teh stvareh lahko postanejo zelo agresivni. Toda, ker je prestrukturiranje velikokrat edina možnost za preživetje podjetja, pač do tega nenehno prihaja.

Peter Kraljič

ja. Mora pa biti to prestrukturiranje vedeno tako, da le-to pomeni čim manjšo obremenitev, predvsem socialno, tako za podjetje, kot za družbo. To poteka izredno konsekvентno.

Tudi pri nas obstaja za sedaj še prikrita brezposelnost. Vsi čutimo in vemo, da je, vendar o tem zelo malo govorimo...

»Zelo hudo pa bo, ko bo izbruhnila ta brezposelnost na dan. Zato hočem poudariti, da je potrebno prav s politiko managementa continuous of change preprečiti le izbruhe. Potrebno je še predhodno aktivno delovati, misliti in jih pravočasno preprečiti. Ne govorim samo o Iskri, morda so tudi podjetja, ki so še v bolj kritičnem položaju.«

Pri tem morajo veliko vlogo odigrati najbrž strokovnjaki in vodilni delavci...

»Seveda, saj pri načelu »nenehno vodenje spremembe« je prav naloga managementa, da obvlada te spremembe. Hočem poudariti, da podjetja vse bolj in bolj ugotavljajo, da so kritični resursi ljudje in to sposobni ljudje. Slednji tudi kljub veliki brezposelnosti dobijo delo. Spodbudni delavci so nenehno iskani, tako na ravni strokovnega dela, kot na ravni managementa.«

Pri tem pa danes že nastopi konkurenca, saj ne gre več samo za tehnologijo in denar?

»Konkurenca se začne pri strokovnjakih! Podjetja s svojimi programi nenehno spremljajo sposobne študente že v srednji šoli, sploh pa na fakulteti in naprej. Gre za to, da je potrebno s fakultet in drugih institucij pobrati najsposobnejše ljudi. Samo, če dobite najboljše ljudi, ste pripravljeni

vanje tudi vlagati in to je ogromen intelektualni potencial. Ti delavci morajo nenehno »rasti« kot strokovnjaki in kot ljudje, kot osebnosti z znanjem in v oboje je potrebno vlagati. Razlika med dobro in slabo vodenim podjetjem na zahodu je prav v tem, kako motivirajo in razvijajo sodelavce, kako vlagajo vanje.«

Danes ste na predavanjih poudarjali, da na zahodu pomeni človek številko ena. Ali lahko to predstavite na primeru vaše institucije?

»Pri McKinseyu imamo samo ljudi, do katerih smo sicer zelo kritični, predstavljajo pa našo gonilno silo, v katero ogromno vlagamo. Sam sem tudi v komisiji, ki se ukvarja s tem in naj povem, da minimalno šest tednov na leto mojega dela in časa posvetim razvoju svojih kolegov.«

Kako pa je z »garancijo« vaših delavcev. Ali tudi pri vas velja načelo »up or out« (napreduj ali odidi)?

V nemških podjetjih ima vsak delavec preizkusno dobo, po kateri je spejet in zaščiten z zakonom. Močno zaščiten je zlasti navaden delavec, a čim višji je položaj, tem manjša je zaščita. Tisti, ki so na najvišjih položajih, nimajo v bistvu nobene zaščite.

V našem podjetju sledimo v infrastrukturi nemškim razmeram, a našim svetovalcem povemo, da je pri nas kariera »up or out«. V kolikor se ne razvijam, ne bom napredoval. Nihče nima nobene garancije. Nobeden izmed nas ne more z gotovostjo trditi, da bo jutri še pri McKinseyu, v kolikor se ne razvija naprej, dopolnjuje svoje znanje in nenehno izobražuje. Seveda pa podjetje ogromno stvari s svojim vlaganjem za nas.«

Kako pa v tem kontekstu gledate na Iskrino poslovodno šolo?

»Mislim, da je to odlična zamisel in vredna pohvale. Potrebno pa jo bo izvesti do nižjih nivojev, kajti v takšnem podjetju morate imeti »top two hundred«, kot temu rečejo Američani. Dvesto ljudi mora biti prežeto s to miselnostjo in to je velika naloga za vse. Nenehno je treba šolo kritično pregledovati, spreminjati programe, jih dopolnjevati po željah udeležencev, da bodo ljudje radi hodili vanjo. Predvsem pa jo je potrebno organizirati vsako leto.

Iskrina šola je sicer edinstvena v Jugoslaviji, v tujini pa je takšna oblika vsakdanja, kajti tista podjetja, ki tega ne delajo, propadejo.«

V pričakovanju novih delovnih prostorov

Iskrin tehniški servis v Izoli so odprli že pred dvajsetimi leti in je še danes, kljub tako dolgemu obdobju, v skrajno neustreznih in »težko dostopnih« prostorih na Ljubljanski ulici, ki je tipično ozka, tlakovana in tesna primorska obmorska uličica, kamor sploh ni moč priti z motornimi vozili in je tudi uradno zaprta za ves promet, razen pešhoje seveda. Kaj to pomeni za stranke in serviserje zagotovo ni treba še posebej poudarjati, saj prenašanje televizorjev in druge video in audio tehnike ni niti lahko, niti preprosto, zlasti še ob slabem vremenu.

V natrpanem, bolj skladišču kot servisu, prodajalni in poslovnim prostorom podobnem lokalu nas je sprejel vodja izolskega servisa **Evelino Glavina**, ki že polnih sedemnajst let vodi naš servis, o katerem menijo tako stranke kot pristojni, da sodi med boljše Iskrine servise v široki jugoslovanski mreži Iskrinih tehniških servisov.

»Po rodu sem Koprčan in tudi še danes stanujem tam ter se vsak dan vozim v službo v Izolo,« nam je na začetku razgovora povedal naš sogovornik in nadaljeval, da je ustrezne šole končal v Mariboru, začel pred petindvajsetimi leti svoje delo najprej kot serviser Elektroindustrije Niš, potem pa pred sedemnajstimi leti prišel v Iskro, kateri je ostal zvest vse do danes.

Na vprašanje, kolikšno območje pokriva njihov servis, nam je Glavina odgovoril:

»Poleg slovenskega obalnega območja, to je Koper, Izola in Piran, servisiramo Iskrine izdelke tja do Kozine, Novigrada in Buzeta, vendar pa prihajajo k nam tudi kupci Iskrinih izdelkov iz osrednje Iskre: Pazina, Labina ter celo z Reke, zlasti kadar gre za popravila naših televizorjev.«

In koliko zaposlenih imate v servisu ter katere Iskrine izdelke tu servisirate?

»Z menoj vred smo skupaj štirje, prej pa nas je bilo pet, vendar nas je

peti zapustil in odšel na privlačnejše delovno mesto. Sicer pa so poleg mene v izolskem servisu zaposleni še Srečko Kozelj, ki je serviser televizijskih sprejemnikov, Božo Erjavec, ki servisira naša električna ročna orodja in Elvio Bressan, ki opravlja kot obračunski referent tudi ostale administrativne posle. Seveda bi nujno potrebovali še dva človeka, saj imamo dela čez glavo. Predvsem pa moramo čim prej zaposliti človeka, ki bi opravljal servisne storitve po domovih naših kupcev.«

Kot vidim, opravljate tu v Izoli v glavnem servisne storitve in popravila televizorjev ter električnega ročnega orodja. Kako pa je z drugimi Iskrinimi širokopolnošnimi izdelki kot so to gospodinjstvi aparati in podobno?

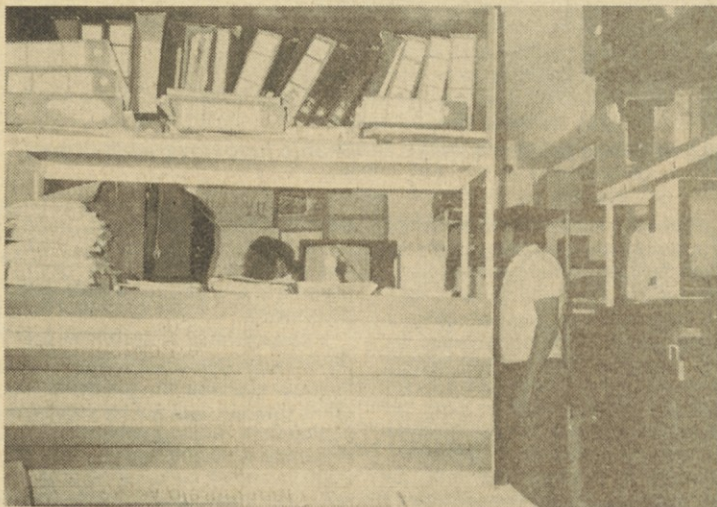
»To opravljajo pogodbeni servisi zasebnikov. Vendar pa si želimo, da bi svoje storitve razširili še na telefonske aparate in hišno telefonijo, vendar tega zdaj ne moremo storiti na 70 kvadratnih metrih sedanjega prostora, kar tudi sami najbolje vidite. Za nove prostore, ki naj bi ne bili

samo večji in ustrežnejši, temveč tudi dostopnejši, se borimo že vrsto let in upam, da nam bo morda letos ali vsaj v začetku prihodnjega leta uspelo pridobiti nove, več kot 100 kvadratnih metrov obsegajoče prostore ob glavni izolski cesti v Cankarjevem drevoredu, kjer bodo prostori čisto na novo adaptirani in bomo potem lahko zaposlili še skladiščnika, ki ga prav tako nujno potrebujemo.«

In kako ste poslovali v prvem polletju letos?

»Priznati moram, da smo imeli tri stare milijone dinarjev izgube in to kljub povečanemu obsegu dela ob manjšem številu zaposlenih, saj nas vse mogoče dajatve preveč dušijo in ne vzpodbujajo k povečanju dela, čeprav, to moramo ob koncu poudariti, nam dela nikakor ne primanjkuje, saj bi lahko zato zaposlili, kot sem že povedal, še nekaj ljudi, pri čemer pa so, kot sem že prej poudaril, glavna ovira neustrezni sedanji prostori, ki bi bili lahko restavracija, trgovina ali bife, najmanj pa sodoben tehniški servis, kjer bi lahko tudi dostojno sprejemali stranke, delali v ugodnejših in svetlejših prostorih, ne pa tako kot sedaj, saj sami vidite, kako smo na tesnem in temačnem, prostori pa so bolj podobni neurejenemu, prenatrpanemu skladišču, v katerem dva človeka niti pošteno ne moreta iti drug mimo drugega.« je zaključil naš razgovor o problemih izolskega tehniškega servisa, ki mu želimo čimprejšnjo preselitev in novih, spretnih ljudi, ki naj bi popravljali in servisirali naše izdelke, katerih je tudi na njihovem ožjem in širšem območju zelo veliko. Z dobrim, kvalitetnim servisom pa si bo le tako Iskra lahko tudi na območju slovenske obale in Istre ohranjala svoj ugled in dobro ime.

D. Ž.

Tržno zanimivi izdelki so najboljša pot iz krize

Iskra Telematika je v dneh od 20. do 22. septembra predstavila novosti s področja telekomunikacijskih sistemov in terminalov.

Predstavitve Iskrinih telekomunikacij na Bledu je izzvala veliko zanimanje jugoslovanskih organizacij ptt.

Prireditve v Festivalni dvorani na Bledu je bila namenjena strokovnjakom jugoslovanskih organizacij ptt in investitorjem, katerih naloga je digitalizacija domačega telekomunikacijskega omrežja. Prišlo jih je precej več kot so pričakovali organizatorji, prek 200 iz vseh republik in pokrajin. Zastopali so 4 SOZD in okrog 40 delovnih organizacij.

Komercialni direktor Blaž Kavčič je v svojem uvodnem referatu poudaril, da je Iskra Telematika pripravljena in usposobljena za projekte, ki jih narekuje potreba po tehnološki prenovi jugoslovanske telefonije. O tem je udeležence lahko prepričala tudi priložnostna razstava novosti iz razvoja in proizvodnje.

Prvega dne so dobili informacije o uporabnosti, zmožljivosti in funkcijah digitalnega elektronskega sistema EWSD za javna omrežja. Iskra Telematika ga bo proizvajala v sodelovanju z zahodnonemško firmo Siemens. (Drobna zanimivost: partnerja sta se v Festivalni dvorani srečala že leta 1928 in sicer ob vključitvi prve avtomatske koračne centrale iz proizvodnje Siemens. Simbolično bi torej lahko rekli, da po šestdesetih letih obnavljata poslovnost-tehnično sodelovanje.)

Drugega dne so bili gostje seznanjeni z razvojnimi dosežki pri sistemu digitalnih telefonskih central SI 2000, kot so: novo skupinsko stikalo, univerzalni linijski modul, centralizirano upravljanje in vzdrževanje na daljavo, avtomatsko pre-

skušanje naročniških vodov, uvedba signalnega procesiranja, prenos paketnih podatkov v okviru sistema in arhitektura za inteligentno omrežje.

V nadaljevanju so spremljali predavanja o organizaciji novega digitalnega vozlišča in aplikacije SI 2000, uporabi digitalnih sistemov v obstoječem analognem omrežju, realizaciji kontejnerske izvedbe SI 2000 in o novih funkcijah SI 2000 v aplikaciji naročniških telefonskih central, kot so: paketna komutacija podatkov, podaljšano izbiranje in povezava SI 2000 s specializiranimi sistemi.

Predstavljene so bile tudi novosti pri sistemu Metaconta, sliko pa je zaokrožila razprava o celoviti telematski ponudbi Iskre, ki jo poleg Telematike sooblikujeta še Iskrini delovni organizaciji Elektrozveze in Center za elektrooptiko.

Tretji dan je bil namenjen novostim s področja terminalov (o katerih pišemo v tej številki glasila), digitalnim prenosnim sistemom in optičnim komunikacijam.

Razvijalci in tržniki so dokazali, da delavci Iskre Telematike ne sedijo križem rok. Vnovič moramo pohvaliti prizadevne ustvarjalce SI 2000 in terminalov, toda prav tako odločilno je delo inženirjev, ki osvajajo licenčni sistem. Posodabljanje proizvodnega programa je najboljša pot iz gospodarskih zagat. Naštete dosežke bomo predstavili tudi na letošnjem sejmu Sodobna elektronika v Ljubljani.

Kazimir Mohar
foto: Dean Duboković

Prodor 2000 na Češkoslovaško

Decembra 1987 sta Iskra Telematika in trgovsko podjetje Kovo iz Prage podpisala pogodbo o dobavi centrale SI 2000/124 češkoslovaški železarni NHKG Ostrava. Te dni je bil v predvidenem roku odposlan prvi del opreme iz skupne vrednosti 5,3 milijone klirinških dolarjev. Dobro opravljen posel bo Iskri odprl nove možnosti.

O spodbudnem in obetavnem dogodku smo se pogovarjali z delavci iz Tržnega področja Iskre Telematike.

Franc Ferkolj, svetovalec glavnega direktorja DO: »V ČSSR so močni proizvajalci telekomunikacij, ki izvozijo okrog 80 odstotkov izdelkov, predvsem v Sovjetsko zvezo. Imajo pa podobne probleme kot v drugih državah vzhodnoevropskega bloka SEV: želje po napredku ovira relativno zastarela tehnika.

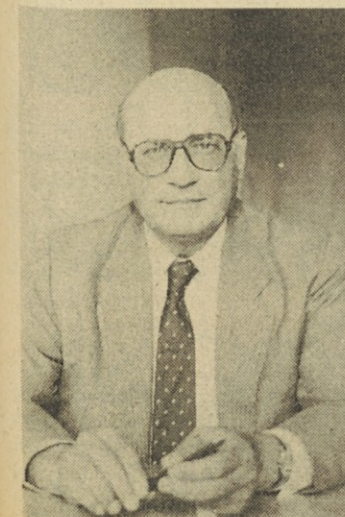
V hotenju, da ujamejo korak s svetom, so se povezali s kanadsko firmo Mitel. Kupili so licenco za manjšo elektronsko centralo, ki naj bi bila zametek elektronike v ČSSR. A so po nekaj letih ugotovili, da ta rešitev dolgoročno ni sprejemljiva in sicer zaradi težav pri uvozu komponent z Zahoda in drugih razlogov.

ČSSR ima obsežno industrijo z velikimi proizvodnimi enotami, ki potrebujejo učinkovito notranje komuniciranje. Tako so kupce v začetku zanimale izključno zasebne centrale večjih zmožljivosti — nad 5.000 telefonskih priključkov. Ob asistenci strokovnjakov iz Telematike in sodelovanju predstavništva Iskre v Pragi, ki ima pomembne zasluge za naš tržni prodor, smo tovrstne centrale predstavili širšemu krogu interesentov. Podpisana je bila pogodba, katere realizacija pravkar poteka. Predhodno smo morali sisteme prilagoditi češkoslovaškim zahtevam in o tem izdelati obsežen dokument. Medtem je bila

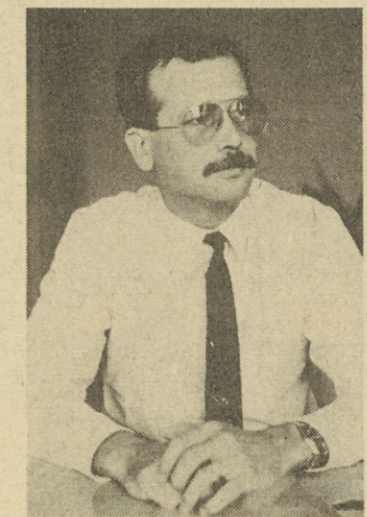
sklenjena že druga pogodba, tokrat s kemijsko industrijo, pripravili pa smo še kopico projektov in jih predložili morebitnim kupcem. Želimo se vključiti tudi v izgradnjo češkoslovaškega javnega ptt omrežja.

S področja terminalov bomo plasirali sekretarske garniture; tudi to je plod dolgoletnih naporov našega predstavništva v Pragi.

Borut Žerjav, direktor sektorja serijskih in posebnih telematskih sistemov: »V ČSSR trenutno tržimo velike zasebne centrale za kombinatne in firme, aktivnosti pa usmerjamo še na področje specialnih

Franc Ferkolj

Borut Žerjav

Jože Likozar

Borut Mlakar

omrežij, na primer za elektrogospodarstvo in na področje kmetijskih kombinatov.

Očitno so v ČSSR spoznali, da telefonija — in v bodočnosti teleinformatika — ni bistvena samo za sporazumevanje znotraj industrije, temveč tudi v agrokompleksu, kjer je proizvodnja določenega državnega kmetijskega posestva razprostrta na področju več deset kvadratnih kilometrov. Komuniciranje med posameznimi točkami je izredno pomembno, saj skrajšuje čas, potreben za izvedbo posameznih del, s tem pa izboljšuje produktivnost. Tako je že izbran prvi objekt, kjer naj bi Iskra zgradila omrežje, najprej centralo, nato pa še podcentralo, oz. module po dislociranih obratih in naseljih.

Kupci planirajo utrditev poslovanja z Iskro, verjetno v obliki kooperacije, za naslednje srednjeročno plansko obdobje, ki se bo pričelo z letom 1990. Objekti, ki jih bomo postavili dotlej, pa bodo služili za testiranje. Poiskali bomo najboljše tehnične rešitve in nastopili s celovito ponudbo — ne zgolj s centralami, ampak tudi s podporno infrastrukturo. Trenutno sta vključeni Iskra Elektrozveze z linijsko opremo in Iskra Avtomatika z napajalnimi napravami, pozneje pa naj bi sodelovali tudi Iskra Elektrooptika z digitalnim prenosom po optičnem vodju in Iskra Delta z računalniškimi sistemi. Gre torej za velik teleinformatični projekt, ki se nanaša na pomemben del Iskre.

Jože Likozar, vodja projekta ČSSR: »Spregovoril bi o konkretnem poslu, torej o centrali SI 2000/124 za objekt NHKG Ostrava. Pogodba je bila podpisana po dolgotrajnih prizadevanjih predstavništva Iskre v Pragi in naših tržnikov, predvsem Franca Ferkolja in Boruta Mlakarja. Prva faza dobave v vrednosti 2,3 milijona klirinških dolarjev je bila uresničena te dni, druga v vrednosti 3 milijone dolarjev pa je predvidena za leto 1989. Začasno je centrala nameščena v kontejnerju, po kompletiranju pa jo bodo preselili v prostor železar-

skega kombinata. Njena skupna zmožljivost bo nad 8.000 priključkov.

Kot že povedano, gre pri tem projektu za inženiring, v katerem so udeležene tudi druge delovne organizacije Iskre, glavni nosilec pa je Iskra Telematika. Opravljeno je bilo veliko delo, prva dobava je bila uresničena v roku. Zato je potrebno vse, ki so sodelovali pri izvedbi, posebej pohvaliti. Doslej smo na treh tečajih usposobili bodoče uporabnike in vzdrževalce centrale, ki jo moramo še postaviti, preizkusiti in januarja 1989 spustiti v promet.

Borut Mlakar, svetnik komercialnega direktorja in nosilec posla v ČSSR: »Te dni je bila v Iskri Telematiki komisija iz NHKG. Centralo je prevzela, vendar brez programske opreme, ki jo je treba izdelati v dveh mesecih. Objekt mora biti pripravljen vzorno, še posebej, ker so od tega odvisni nadaljnji posli.

Na češkoslovaškem ministrstvu za ptt promet so izrazili željo, da ob spuščanju centrale v promet organiziramo simpozij za strokovnjake ptt in morebitne investitorje. Predstavili bomo delovanje centrale in načrt o nadaljnjem razvoju funkcij SI 2000. To nalogo je prevzel Franc Dolenc iz Programškega področja MKS. Ministrstvo za kmetijstvo ČSSR bo informacije uporabilo pri oblikovanju svojega »zelenega plana«.

Enako zanimivi so objekti za elektrogospodarstvo, železnice, kemijsko industrijo, bolnišnice in druge, ki zahtevajo zasebne centrale večjih zmožljivosti.

To je okvirna tržna perspektiva, ki jo moramo zaokrožiti do konca leta. Predvidoma bomo dotlej pripravili tudi podpis dveh novih pogodb.

Dela na programu SI 2000 bo torej dovolj, morda celo preveč. Treba pa ga bo opraviti dobro. Če namreč prva centrala ne bo delovala brezhibno, se bodo naše zamisli razblinile kot milni mehurček.

Kozimir Mohar,
foto: Dean Duboković

Iskra Avtoelektrika roko pot na francosko tržišče

Po obisku strokovnjakov Renaulta Avtoelektrika si je utr

Pred nekaj dnevi je bila novogoriška Iskra Avtoelektrika, predvsem pa njene tri temeljne organizacije — tovarna malih zaganjalnikov Nova Gorica, tovarna generatorjev in elektronike Nova Gorica in tovarna vžigalnih tuljav Bovec pred gotovo eno najtežjih preizkušenj. Izpit, ki so ga polagale pred strogo komisijo iz razvitega zahodnega sveta so uspešno opravile, vendar ta izpit ni bil klasičen, tak, kakršnih smo navajeni iz časov študija. Ne, nasprotno! To je bil izpit za prihodnje dni, mesece in leta, izpit in preizkušnja za bodočnost 3600 članskega kolektiva.

Montažni trak v tovarni Malih zaganjalnikov, kjer sestavljajo izdelke tudi za francosko tržišče

Obisk iz Iskre Milano

Izredno zanimiv obisk smo zabeležili minuli petek, 23. sepembra v novogoriški Iskri Avtoelektriki. Za nekaj uric so prišli v goste člani kolektiva Iskre Elektronike iz Milana. Letos namreč poteka njihova pomembna obletnica — 20 let obstoja in delovanja na tržišču naše sosede Italije. Po pristrčnem pozdravu, dobrodošlici in sprejemu, ki jim ga je priredil Ludvik Jelinič, namestnik glavnega direktorja, so si ogledali proizvodne prostore in proizvodnjo samo in se tako prepričali, od kje prihajajo izdelki, ki jih prodajajo na italijanskem tržišču. V sproščenem pogovoru, ki je sledil, so povedali, da je v Iskri Milano 22 zaposlenih, da ustvarijo letnega prometa okrog 40 milijard lir (v obe smeri) ter da »gredo« najboljši v promet izdelki Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, sledijo Elektromotorji Železniki ter Ero, Telematika in Kibernetika Kranj, itd. V nadaljevanju obiska si je simpatičen milanski kolektiv ogledal še nekaj slovenskih turističnih biserov.

Marko Rakušček

Gostje iz Iskre Milano so si ogledali tudi del proizvodnje novogoriške Avtoelektrike

Posnetek za spomin na obisk Iskre Avtoelektrike

Aleš Nemec, pomočnik glavnega direktorja, vodja priprave in postopkov ocenjevanja

Za kaj gre? Vitalen kolektiv Iskre Avtoelektrike si stalno prizadeva, da bi s svojim proizvodnim programom (zaganjalniki, alternatorji, avtoelektronika, vžigalne tuljave, motorji, magnetni vžigalniki, avtomobilske žarnice, itd.) kar najbolj prodrli v svet, da bi bil prisoten pri največjih renomiranih svetovnih avtomobilskih firmah, med katere gotovo spada tudi francoski Renault in PSA, kar pomeni združenje Peugeot, Talbot, Citroen.

Iskra Avtoelektrika je bila že doslej močno prisotna pri teh francoskih firmah, ker pa njihove zahteve po

kakovosti vse bolj naraščajo v smislu zagotavljanja kakovosti na vseh stopnjah nastajanja proizvodnje, od zasnovave izdelka preko izdelave do uporabe, so se hoteli francoski strokovnjaki prepričati na licu mesta, torej v sami Avtoelektriki, ali so možnosti, ali so sposobnosti kolektiva za zagotavljanje kakovosti take, da ustrezajo zahtevam in predpisom Renaulta in združenja PSA.

Po tem vprašanju torej so bili na enotedenskem obisku v Iskri Avtoelektriki g. Duriez in g. Allain iz Renaulta ter predstavniki novomeške tovarne IMV. Uvodoma so pojasnili, da bodo na osnovi rezultatov ocenjevanja uvrstili Iskro Avtoelektriko v enega izmed štirih razredov sposobnosti zagotavljanja kakovosti — v razred A, B, C ali D. In kaj pomenijo ti razredi? Uvrstitev v razred A in B pomeni sposobnost zagotavljanja kakovosti in s tem možnost dobav potrebnih izdelkov, uvrstitev v skupino C pomeni pogojno uvrstitev s tem, da je potrebno temeljito izdelati program izboljšav, uvrstitev v skupino D pa pomeni zavrnitev slehernega sodelovanja.

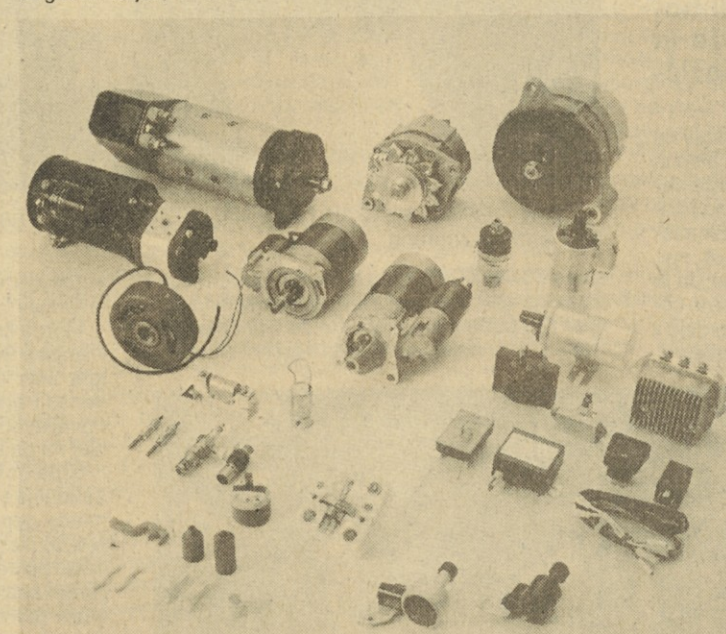
S ponosom lahko zapišemo, da so strogi francoski strokovnjaki, ki so ocenjevali sposobnost iz vseh najmanjših možnih vidikov, uvrstili Iskro Avtoelektriko v razred B. In še nekaj je pri tem pomembno! Ocenjevanje tako uglednih strokovnjakov iz tako renomirane firme pomeni za Iskro Avtoelektriko diagnostično sredstvo s priporočili, ki bodo vsekakor pripomogla še k hitrejšemu napredku in razvoju.

Francoski strokovnjaki so se zanimali za organizacijo in politiko vodstva, za zasnovavo izdelka in zagotavljanje zanesljivosti, za zasnovo postopkov in proizvodnje, za opremo za

izvajanje meritev in preizkusov, za kakovost zunanjih dobaviteljev, za kakovost v proizvodnji, kakovost delovnih sredstev, za kakovost po izdobi, za okolje in materialno poslovanje ter za osebe in izobraževanje.

Odveč je poudarjati trud in prizadevanje od vodstvenih delavcev delovne organizacije do slehernega zaposlenega delavca, predvsem v tovarni malih zaganjalnikov, v tovarni generatorjev in elektronike, v tovarni vžigalnih tuljav, v tovarni delovnih

sredstev, v tozdu Komerciala ter v DSSS (področje kakovosti, področje tehnologije in študija dela, itd.), da je bil ta veliki izpit uspešno opravljen. In prav je tako, saj mora končno prodrati spoznanje v slehernega zaposlenega v Avtoelektriki, da le kakovost in zanesljivost pogojujeta prodor z izdelki Avtoelektrike ne zahtevno svetovno tržišče. Na francosko je kolektiv prodril! Ga bo znal obdržati? Bo kos tudi po izpitu vse ostrejšim zahtevam po kakovosti in zanesljivosti? Naj ob tem povemo, da dopustnega odstotka

Del proizvodnega programa Avtoelektrike s katerim je prodrla na mnoga tuja tržišča, med njimi tudi na francosko

panja pri kakovosti izdelkov, namenjenih francoskim firmam, praktično ni, ali drugače povedano, v enoletnem garancijskem roku se »lahko« pokvari le dva zaganjalnika na tisoč avtomobilov, pri vžigalnih tuljavah pa so kriteriji še strožji, saj lahko »odpovesta« le dve na deset tisoč avtomobilov. Kaj to pomeni, gotovo ni potrebno posebej razlagati...

Seveda je bilo vzrokov za ponos in zadovoljstvo ob tako velikem, lahko mu rečemo mednarodnem uspehu, ob vstopu v zavezojoči B razred veliko, zato smo zaprosili Aleša Nemca, pomočnika glavnega direktorja za proizvodno tehnične zadeve, ki je vodil priprave in postopek ocenjevanja, za njegov pogled in oceno nedavno končanega obiska strokovnjakov iz francoske firme Renault.

»Pozitivna ocena o sposobnostih Iskre Avtoelektrike za zagotavljanje kakovosti, ki so jo dali predstavniki firme Renault, je priznanje vsem sodelavcem, ki so sodelovali pri ocenjevanju in delovni organizaciji kot celoti. Istočasno je to tudi priznanje za delo, ki je bilo opravljeno v okviru leta kakovosti in pri pripravi priročnika za zagotavljanje kakovosti. S to oceno pa naše aktivnosti v letu kakovosti še niso zaključene. Pravzaprav se šele začnejo, saj vse sodobne metode, postopke in standarde kakovosti moramo iz priročnika prenesti v naše vsakdanje delo. Predvsem pa moramo s stalnim izobraževanjem vseh nas slediti in spremljati razvojna in organizacijska dogajanja v svetu.

Ob doseženem uspehu čestitam vsem sodelavcem z željo, da je sedaj naš skupni cilj doseči v bližnji bodočnosti oceno, oziroma razred A.«

Marko Rakušček

Človek se včasih vpraša, zakaj je usoda tako kruta in zakaj čestokrat poseže med najmarljivejše in najprizadevnejše ljudi. Ena takih je gotovo Hilda Močnik, še donedavnega priljubljena delavka na liniji rezervnih delov tovarne generatorjev in elektronike novogoriške Iskre Avtoelektrike. Žal je morala predčasno zapustiti svoj drugi dom, saj jo je bolezen strla do take mere, da se je invalidsko upokojila. Vsem njenim sodelavkam in sodelavcem, ki so z njo delili dobro in slabo od 1.

aprila 1975, ko je prvič prestopila prag te delovne organizacije, je bilo žal, da je prišlo predčasno slovo, ki pa je bilo na njen poslovilni dan toliko bolj prisrčno z željo po okrevanju in kar najboljšem nadaljnjem početju. Seveda niso manjkale tudi rože in spominsko darilo, ki naj prijazno Hildo vedno spominja na prehojeno pot v Iskri Avtoelektriki.

M. R.

Ob mladinskih »IGRAH BREZ MEJA«

Od »kruha in iger« nas zanima le še kruh

— Prihodnost je v mladih, svežih in novih idejah in množični akciji! Ali lahko odgovorimo z da? — smo zapisali po letošnjem poreškem srečanju Iskrinih mladincev. Danes, po dobrih šestih mesecih, pa se sprašujemo, kdaj bo nastopila ta prihodnost? Ali bomo še dolgo čakali na sveže in nove ideje, na akcijo in množičnost?

Če danes prebiramo usmeritve mladincev na poreškem srečanju, hkrati pa naredimo hitro in površno analizo njihovega šestmesečnega dela, ugotovimo, da so nekatere naloge dokaj dobro zastavljene (uresničitev?), v nekaterih mislih pa ni najti nikakršne vsebine. Kot npr. (začetek navedbe): »Mladi Iskraši menijo, da je načrtovati vnaprej neke ohlapne smernice in cilje nesmiselno. Usmerjalo naj bi jih samo delo.« (konec navedbe). Mi pa se ob tem vprašajmo,

Redki mladinci, ki čakajo na igrišču na Gerbičevi ulici na začetek iger, ker je bila že tako in tako enurna zamuda.

sveta ZSMS SOZD Iskra, ki se po izjavah organizatorja iger, niso pretirano ali skoraj nič zanimali za sobotno srečanje. Če že člani niso sodelovali pri nastajanju iger, bi vsaj kot številčno

vodstvo mladine, lahko povečali število udeležencev za trideset odstotkov.

Morda so še največ resnosti pokazali gosti iz kranjske Save, ki so že tradicionalni udeleženci Iger brez meja, in tudi na sobotnem srečanju odnesli prvo mesto. Ob slednjem bi si lahko marsikateri mladi Iskraš zastavil kakšno vprašanje, mi ga to pot ne bomo komentirali.

Si pa ob tem vseeno postavimo vprašanje: ali današnja situacija res še ni dovolj kritična, da bi mlada generacija skupno iskala perspektivne poti, ali pa smo res že na tisti stopnji, ko iz dneva v dan postajamo vse bolj nezainteresirani, apatični in sebični. Ker pa smo verjetno nekje vmes, mora ravno zaradi tega mladinsko vodstvo v svojem delovanju nastopiti bolj konkretno, dinamično in aktualno. Cilje imamo, (velikega predstavlja množičnost), samo sredstva moramo spremeniti.

Sicer niso Igre brez meja edino in končno merilo zainteresiranosti in povezanosti mladih v Iskri, so pa le en pokazatelj stanja.

Ob koncu se še malce pošalimo — če že hočemo dvigniti množičnost, organizirajmo predavanja »Kako preživeti s štiristo tisočaki?!«

Ampak v vsaki šali je pravijo nekaj resnice — pač koliko je vsakdo najde.

V. Žunič

Športno zabavne discipline na sobotnem srečanju: 1. Hoja po trikotnikih, 2. Tek z zavezanimi očmi, 3. Potiskanje žoge z nogami (po vseh štirih), 5. Nošenje vode, 6. Polaganje lončkov v gol. 7. Napihovanje balonov.

kam vodi delo brez cilja?

Tudi z »množičnostjo« so v prihodnost usmerjeni mladinci na tridnevem zboru kar na veliko operirali, a za njeno uresničitev, naredili bore malo.

Drugo leto pa bomo verjetno v poročilu o preteklem delu, med ostalimi opravljenimi nalogami (pa ne ohlapnimi), našli tudi »uspešno organizacijo Iger brez meja«. In ravno to sobotno, bolj zabavno srečanje Iskrinih mladincev v Ljubljani, je na veliko zanimalo tolikokrat ponovljene besede o potrebni množičnosti, saj se ga je udeležilo le šestdeset mladincev, kar je slab odstotek zaposlenih mladih v Iskri.

Ob dokaj dobrih pripravah organizatorja Iskre Avtomatike (ob tem moramo poudariti, da sta igre organizirala le dva mladince iz delovne organizacije), se je iger udeležilo le šest osnovnih organizacij ZSMS. To vzpodbija tudi »poreško tezo«, da je za propadanje akcij kriva slaba povezanost osnovnih organizacij. Vzrok tiči najbrž prej v nezainteresiranosti mladincev, ki bi jih vodstva osnovnih organizacij morala pripraviti, zbrati in zgolj prijaviti ekipo. To nakazuje tudi na nezainteresiranost članov Koordinacijskega

Rezultati Iger brez meja 1988: prvo mesto: Sava Kranj 38 točk, drugo mesto: Iskra Commerce 33 točk, tretje mesto: Iskra ERO 32 točk, četrto mesto: Iskra Avtomatika 30 točk, peto mesto: Iskra Kibernetika 29 točk, šesto mesto: Iskra Avtoelektrika 19 točk, sedmo mesto: Iskra Elektromotorji 14 točk.

Drugi o nas

• Gospodarski vestnik je objavil informacijo o Iskri temeljni organizaciji Industrijska elektronika v Kostanjevici. Kolektiv dokazuje, da je tudi v teh zagatnih časih mogoče poslovati uspešno, če se hitro prilagodiš potrebam tržišča in znaš pravi čas izpolniti proizvodni program. Sedaj že 230-članski kolektiv izvozi kar 80% žičnih uporov na najzahtevnejše trge. Najnovejša pridobitev kostanjevskih Iskrašev so veliki fotokopirni stroji Minolta, ki sodijo med najkakovostnejše; prodajajo pa jih prek Mladinske knjige. V sodelovanju z njimi pa bodo na jugoslovanski trg še letos poslali telefakse velikih zmogljivosti z nazivom Minoltafax 250. Ker se v Iskri TOZD zavedajo, da bo treba tudi v prihodnje posodabljaliti proizvodnjo — zato pa bodo potrebovali mnogo visoko usposobljenih strokovnjakov — skrbijo za kadre že sedaj.

• Ljubljanski Dnevnik piše o nekdanji samostojni Iskri delovni organizaciji Tovarna gospodinske opreme, ki se je pred slabima dvema letoma priključila k Iskri in Elektromotorjem v Železnikih. V Retečah je sedaj 330 zaposlenih, med katerimi je 212 delavcev v neposredni proizvodnji. V programu imajo še vedno proizvodnjo mlinčkov, plinskih peči, pekačev za kruh, štedilnikov in montažo sesalnikov kot pridobitev iz Železnikov. Računajo, da se bo v prihodnje ta program omejil na pomivalne stroje, štedilnike in aparate AEG. Seveda razvoj ni določen, saj za zdaj obstaja še precej pomislekov, tudi glede proizvodnje štedilnikov.

• Beograjska Ekonomska politika je tudi letos objavila že tradicionalni seznam 300 največjih organizacij v Jugoslaviji za leto 1987, (glede na celotni prihodek). Zagrebška INA ostaja še naprej največja z lanskim celotnim prihodkom skoraj 3.000 milijard dinarjev. Najožji vrh »najmočnejših« kolektivov je ostal enak kot je bil leto prej. Na drugem mestu je novosadski Naftagas, tretje mesto pa je zadržal RMK Zenica. Tudi SOZD Iskra je zadržala deseto mesto z nekaj več kot 1000 milijardami celotnega prihodka.

• Beograjski Privredni pregled piše o sodelovanju jugoslovanskega gospodarstva z mehiškim. Po besedah Milenka Panića, direktorja predstavništva gospodarske zbornice Jugoslavije v Mehiki, zelo dobro sodeluje z mehiškim gospodarstvom sarajevski Energoinvest prek svoje tovarne Energomex. Poleg Energoinvesta ima svojo dolgoročno strategijo v tej deželi tudi Iskra. S svojo dolgoletno prisotnostjo in z angažiranjem svojih predstavnikov Iskra dobavlja komponente in končne proizvode v vrednosti okoli milijon dolarjev. Iskra tudi resno razmišlja o ustanavljanju predstavništva in o skupnih vlaganjih.

• Delo je ob obisku predsednika IS Skupščine SR Slovenije Dušana Šinigoja v idrijski občini in Iskri Rotomatički objavilo informacijo o dosežkih in načrtih Iskrinega kolektiva iz Idrije. Ta organizacija s 985 zaposlenimi sedaj obvladuje že 4% svetovne proizvodnje kompresorskih motorjev, do leta

2000 pa ima cilj, da bo z osvojitvijo ameriškega in kitajskega tržišča in uveljavitvijo v Sovjetski zvezi in na Japonskem postala globalni svetovni proizvajalec elektromotorjev. Predsednika Šinigoja so med drugim zanimali predvsem podrobnosti o izvozu. Direktor Iskre Rotomatičke Edvard Svetlik je dejal, da imajo največ težav pri uvozu zaradi uvoznih dajatev, za nakup reprodukcijskega materiala in opreme, zaradi previsokih nabavnih cen doma in izrazito neugodne sestave kapitala, ki ga v tujini zbirajo z delnicami, pri nas pa s posojili. Z novo naložbo, ki je vredna 7 milijonov dolarjev naj bi izvoz povečali od letošnjih 27 milijonov dolarjev na 60 milijonov dolarjev leta 2000. Do takrat naj bi se s proizvodnjo 8 milijonov elektromotorjev na leto uvrstili med 5 največjih svetovnih proizvajalcev elektromotorjev.

• Ljubljanski Dnevnik je pred nedavnim pisal o intervencijskem uvozu televizorjev. Jure Butina, direktor Iskre Videomatičke pravi, da bi »ZIS z intervencijskim uvozom televizorjev brez plačila uvoznih dajatev naredil veličansko škodo, saj bi bila to neoljalna dumpinška konkurenca«. V obeh slovenskih tovarnah televizorjev — v Videomatički in v Gorenju — Elektronika — široka potrošnja — so namreč prepričani, da bi lahko izdelovali tudi do 30% cenejše sprejemnike, če bi jih zvezna vlada oprostil uvoznih in carinskih dajatev na uvoz surovin in potrebnih repromaterialov. Intervencijski uvoz televizorjev bi bil gotovo brezumna poteza, saj imamo v Jugoslaviji kar 5 ton TV sprejemnikov.

Sicer pa kljub visokim cenam in padcu kupne moči v obeh slovenskih tovarnah televizorjev nimajo večjih težav s prodajo in ne razmišljajo o morebitnih pocenitvah svojih izdelkov. V Iskri sta proizvodnja in prodaja v planskih okvirih.

• Gospodarski vestnik piše o nedavnem obisku delegacije iz Nemške demokratične republike v Sloveniji. Delegacijo je vodil dr. Monkemayer, podpredsednik zunanjetrgovinske zbornice NDR in predsednik mešane NDR/SFRJ zbornice, sprejel pa jih je tudi predsednik GZS Marko Bulc. Skupaj s predstavniki slovenskih podjetij, ki intenzivneje sodelujejo z NDR. Trgovinska bilanca Jugoslavije je negativna (19,8 milijonov dolarjev), vendar se izenači z menjavo storitev. Vzroki za zastoj blagovne menjave so poleg gospodarskih težav obeh držav predvsem v tem, da je Jugoslavija zelo zainteresirana za kooperacijske pogodbe, medtem ko se jih NDR izogiba.

Predstavniki slovenskih OZD so izrazili svoja stališča o rešitvi težav in našli pogodbe z NDR, ki jih imajo sklenjene, oz. so dali pobude zanje (n.pr. Iskra Delta in Gorenje s firmo Robotron, Iskra Center za elektrooptiko s firmo Carl Zeiss Jena, Iskra Kibernetika s Heim Electric, Tehnoimpex in Iskra s firmo WMW itd.).

Zanimivosti

Posegi na fetusih

Ameriški zdravniki so dosegli velik uspeh z operacijami nerojenih otrok-fetusov zunaj maternice telesa. Z ultrazvokom ugotovljene nepravilnosti od 12. do 16. tedna nosečnosti že lahko uspešno operirajo. Doslej so opravili že 12 operacij, pri katerih so narkotizirali mater in nerojenega otroka, ga vzeli iz maternice telesa, operirali in ponovno vsadili v maternico. Motnje pri otekanju urina in vodenoglavost se dajo z ultrazvokom pravočasno odkriti in operirati, tako da nekaj mesecev kasneje zdrav dojenček drugič ugleda luč sveta.

Ekipa ameriških zdravnikov je pričela s temi posegi po tisoč poskusih na živalih. Se sedaj pa se odločijo za tovrstno operacijo le

takrat, ko fetus nima več možnosti preživetja, ali pa takrat, ko je v nevarnosti materino življenje.

Celoten poseg traja dve uri in pol, dve uri na materi, 30 minut na fetusu. Poseg ne pušča nobenih brazgotin na otroku. I. Kelman Cohen, šef oddelka za plastično kirurgijo na medicinski fakulteti v Virginiji, pravi: Ko bomo enkrat razumeli, zakaj se rane pri fetusih celijo bolje kot pri otroku ali odraslem, potem bomo rešili mnoge probleme, zaradi katerih si sedaj še vedno razbijamo glave.

(Spiegel)

Ledeniki v kozarcu

Ko se ledeniki Aljaske spreminjajo v ledene gore, ne končajo vsi v morju. Deli večnega ledu se znajdejo v japonskih kozarcih za opojne pijače. Na Japonskem namreč zelo narašča povpraševanje po ledu iz Aljaske. Večtisoč let star ledeniški led ni umazan, je trd in se v kozarcih s pijačo raztaplja dvakrat dlje od ledenih kock iz zmrzovalnika. Koščki ledu iz mlajših plasti vsebujejo majcene zračne mehurčke, ki pri

raztapljanju v alkoholu s pokom eksplodirajo.

(Spectrum-Modernes Leben)

Kokain

Crack, cenena in hitro razpoložljiva različica mamila kokaina ne vpliva na odrasle samo s svojo odvisnostjo kot druga mamila, temveč učinkuje predvsem na materin krvni obtok in povzroča težke poškodbe na nerojenih otrocih. Posledice uživanja tega mamila so predčasna rojstva, mrtvorojenci in duševna prizadetost. Na zasedanju newyorške akademije znanosti so zdravniki poročali o povečanem številu poškodb na nerojenih otrocih. Modno mamilo sproži po jemanju pri fetusih krče krvnih žil, prekinjen pa je tudi dovod kisika in hrane. Samo pri enkratnem jemanju se lahko loči posteljica od maternice, kar pomeni smrtno nevarnost za mater in otroka. Kot glavni vzrok teh poškodb omenjajo zdravniki norkokain, v vodi raztopljen stranski produkt kokaina, ki prodre prek posteljice v plodovnico.

(Spiegel)

Mikrovalovi kot energija

Ameriška NASA načrtuje z ministrstvom za energijo letalo brez pilota, ki bo operiralo 20 km visoko. To bo vesoljska ploščad za stalno merjenje ogljikovega dioksida, aerosolov in sledov plinov v atmosferi. Pošiljalo naj bi tudi druge podatke o onesnaženosti okolja. V letalu naj bi bilo pet oseb. V nasprotju s sateliti, ki krožijo 36 tisoč kilometrov visoko okoli zemlje, bo moralo letalo imeti stalni dotok energije. Načrtovalci menijo, da bodo na zemeljskih tleh postavili 50 kilovatni oddajnik z mikrovalovno energijo za pogon letala in napajanje z električno energijo.

(Journal)

Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

Mali oglas

Prodajam štedilnik »Küppersbusch« in novo peč na drva za kopalnico. Informacije po telefonu: (064) 22-009.

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz TOZD TSD — mala strugarna, za spominsko darilo in dobre želje.

Vsem želim veliko uspeha pri delu in v osebnem življenju

Francka Riga

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik:
Franc Košir

Pogovor, star skoraj četrto stoletja

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kaj lahko poveste o vaših notranjih problemih v tovarni in kako jih rešujete?

Največji problem v naši tovarni je uvoz reprodukcijskega materiala, kadri, stanovanjsko vprašanje in seveda še nekaj manjših problemov.

S hitrim porastom proizvodnje se vse občutneje postavlja vprašanje, kako čim hitreje priti do dobrih kadrov. Da bi to vprašanje

rešili, smo se odločili, da dajemo čimveč rednih štipendij. Tako imamo sedaj v raznih rednih šolah 48 štipendistov, izredno pa študira 9 slušateljev. Poleg rednih šol pa organiziramo tudi občasne tečaje.

Imamo tudi nekaj zaposlenih, ki so še mladi in na takih delovnih mestih, da se bodo morali odločiti za študij oz. zamenjavo delovnega mesta, ki zahteva večjo izobrazbo.

Pri kadrih je sestavni del stanovanje. Do sedaj imamo samo 13 stanovanj. Zato bo v prihodnje nujno graditi za strokovni kader stanovanje, ostalim pa nuditi pomoč za popravilo, ali novogradnje zasebnih stanovanj (saj pravilnik že imamo — le denarja ni!).

Kako pri vas skrbite za vaše zaposlene, za njihovo zdravje, stanovanja, in dobro počutje na delovnem mestu? V mislih imam zdravstveno in stanovanjsko problematiko, rekreacijo, prehrano (topel obrok).

Za izboljšanje zdravstvenega stanja smo zaposlili višjo medicinsko sestro, v prihodnjem letu pa bomo zaposlili še zdravnika. V tovarni imamo redni topli obrok za malico in kosilo.

Kakšno je sodelovanje: tovarna — podjetje, tovarna — ZZA, tovarna — obč. skupščina?

Uspešni napredek in rast tako velikega kolektiva kot je Iskra, je predvsem odvisen od zelo dobro organiziranega sodelovanja in čvrste povezave, sloneče na zdravih temeljih in seveda upoštevanju zakonite pravice. Nepravilno

se nam zdi, da nekaterim tovarišem ne gre v glavo, da si upa posamezen organ upravljanja tovarne razpravljati o problemih podjetja in dajati svoje predloge in pripombe. Stremeti moramo za čim več zdravih pobud in predlogov in skušati iste uresničevati, ne pa iste smatrati kot nerganje in neupravičeno kritiko.

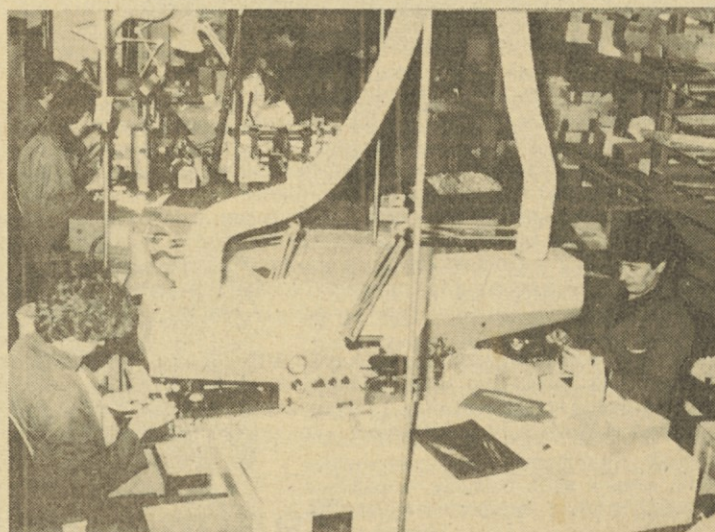
Večjo pozornost in več hitrih rešitev bo potrebno za razvoj posameznih razvojnih nalog, kar brez zadostnega števila dobrih kadrov ne bo šlo. Sodelovanje je sicer v redu in dobro, želimo pa, da bi šli s proizvodi, ki jih proizvajamo, v skladu z razvojem v svetu.

Kar zadeva sodelovanje z občinsko skupščino pa smatramo, da je v redu.

Ali menite, da lahko naš časopis odigra pozitivno vlogo pri obveščevanju vaših članov kolektiva o problematiki tovarne in pri reševanju te problematike?

Časopis lahko odigra zelo pozitivno vlogo, seveda pod pogojem, da prinaša pozitivne članke, kar pa je dokaj odvisno od nas, zaposlenih v podjetju Iskra, ki pa po našem mišljenju ne odigramo tiste vloge, ki bi jo morali.

Naša iskrena želja je, da podjetje kot celota vложи vse sile za še hitrejši razvoj in da na ta način čimprej z dobrimi proizvodi v zadostni meri pokrivamo potrebe tržišča.

POZOR — POZOR! • POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE • IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov: televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popustom

	Maloprodajna cena s prometnim davkom	Cena s popustom	Prihranek
1. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8456 CATV S POPOLNIM DALJINSKIM UPRAVLJANJEM, EKRAN 56 cm	2.651.130.— din	1.988.350.— din	662.780.— din
2. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8256 CATV BREZ DALJINSKEGA UPRAVLJANJA, EKRAN 56 cm	2.385.040.— din	1.788.780.— din	596.260.— din
3. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5344 IN TV 5144 ekran 44 cm	833.490.— din	625.120.— din	208.370.— din
4. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5331 ekran 31 cm	667.030.— din	500.280.— din	166.750.— din
5. BRIVNIK BRAUN MICRON	159.700.— din	119.770.— din	39.930.— din
6. BRIVNIK BRAUN MICRON L	164.930.— din	123.700.— din	41.230.— din
7. BRIVNIK BRAUN UNIVERZAL 3512 (z vgrajenim akumulatorjem)	357.360.— din	268.020.— din	89.340.— din
8. BRIVNIK BRAUN LINEAR 235	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
9. BRIVNIK BRAUN LADY E 2	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
10. BRIVNIK BRAUN LADY E 3	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
11. BRIVNIK BRAUN POCKET (samo baterijski 2 x 1,5 V)	90.320.— din	67.740.— din	22.580.— din

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68 — Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13. ure. Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni. Informacije dobite na telefon (061) 51-167.

V slovo Rudiju Indofu

Niso še potekali trije meseci — bilo je na samem začetku poletja — ko si se poslovil od nas in odšel v zasluženi pokoj. Vedeli smo, da si preстал težko operacijo, da si še bolan, toda upali smo da bo tvoje atletske telo bolezen le premagalo, saj te nikoli nismo slišali tarnati ali pripovedovati o svoji bolezni. Dejansko zaslužena pokoja nisi ućakal — zadnji dan poletja smo te pokopali.

Rudi je končal tehnično srednjo šolo, oddelek za elektrotehniko. Prvo službo je nastopil pri Triglav filmu, nato pa ga je pritegnila radiotehnika in zaposlila se je v ljubljanskem Radiocentru. Bili so hudi časi, zdržal je komaj eno leto. Naslednja zaposlitev je trajala kar 19 let, bil je vodja servisa v Jugotehniki. To so bila plodna leta, saj si je pridobil veliko praktičnega znanja, ki ga je nesebično prenašal na mlade. Njegova zadnja zaposlitev pa je bila v Iskri, Invest servisu. Toda je prevzel vodenje vseh del vzdrževanja na tovarniškem kompleksu na Stegnah. Čeprav je bil diplomiran elektrotehnik, se je sam nadalje izobraževal tudi v sorodnih panogah in tako postal pravcati univerzalni delavec, tudi za toplotno instalacijsko tehniko, gradbeno stroko, transport in še marsikaj drugega. Pri delu je bil skrajno vesten. Nikoli ni pogledoval na uro, če je moralo biti nujno delo izvršeno pozno popoldne ali celo zvečer. Domači so ga mnogokrat pogrešali, saj se je razdaljal v Iskri z vsem, kar je premogla njegova delovna — lahko bi tudi rekli — ustvarjalna narava. Sčasoma so se navadili na njegov delovni elan, Invest servis pa je potreboval prav takega univerzalnega človeka, ki so danes prav redki.

Bil pa je tudi človek v pravem pomenu besede. Nikoli se ni rinil v ospredje, nikoli trkal na prsi, zato so tudi redka priznanja, ki jih je prejel v dolgi zaposlitveni dobi. Lahko bi napredoval na boljši položaj, bolje plačano pisarniško delo z zvenećim naslovom, toda raje je ostal skromen, zvest praktičnemu delu, ki mu je pomenilo vse in mu dalo tudi notranje zadovoljstvo.

Dragi Rudi, zahvaljujemo se ti, za vse, kar si storil za našo organizacijo. In to ni malo! Zal bo ta zahvala prišla prepozno. Takšno je pać današnje brezobzirno življenje.

Družini izrekamo iskreno soćalje!
Sodelavci

V slovo Alojzu Jelenćiću

Dragi Lojze!

Ne moremo dojeti krute resnice, da te ni več med nami in kar je še hujše, da se ne vrneš nikoli več med nas, ki smo ti toliko zaupali in te imeli resnićno radi.

Tvoj nenadni odhod od nas je zapustil hudo in težko bolećino, katera se bo dolgo celila v naših srcih.

Vedno si bil poln življenja, energije, poln razumevanja za vsakogar izmed nas, ki smo ti tako radi prisluhnili. Vsi tisti trenutki, ki smo jih preživeli skupaj s teboj, velikokrat dobri, včasih malo manj, so nam postali le nemi spomini na vse tisto, kar si storil za nas in za svoje najdražje.

Vsakega življenja je enkrat konec, toda zla usoda je hotela tvojega mnogo mnogo prezgodaj, kar še dolgo ne bomo mogli razumeti.

Lojze, iskreno se ti zahvaljujemo za ves trud in za vsa tvoja plemenita dejanja, ki si jih kdajkoli storil za vsakogar izmed nas. Ohranili te bomo v lepem in večnem spominu.

Sodelavci osnovnih
delavnic Videomatike

Zahvala

Ob smrti moje drage mame

Marte Vidonja

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Števci — stikalne ure, tonski sprejemnik in kontrola, za izrećeno soćalje in denarno pomoć

hćerka Darinka Škodnik

Pravniški koticćek

Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa

(Nadaljevanje iz 32. številke Iskre)

Menim, da je voznikom znano, kako je treba previdno in pravilno voziti zaradi tega navajam nove in ostre kazni, ki bodo zadele neprevidne voznike. Navajam jih le nekaj, za najbolj pogoste primere:

Z denarno kaznijo 40.000 do 200.000 dinarjev se kaznuje (ćl. 226), tć. 26: oseba, ki je bila neposredno udelećena v prometni nezgodi, v kateri je kdo umrl, ali je bil poškodovan, ali je nastala velika gmotna škoda, če ućiva alkoholne pijaće, ali mamila ali zdravila, na katerih je oznaćeno, da jih ne smejo uporabljati pred in med vožnjo, dokler ni opravljen ogled,

tć. 27: voznik, ki vozi vozilo pod učinkom mamil ali zdravil, na katerih je oznaćeno, da se smejo uporabljati pred in med vožnjo,

tć. 28: voznik, ki vozi ali začne voziti vozilo v cestnem prometu, ali voznik instruktor, dokler usposablja kandidata za voznika pri praktićni vožnji vozila v nasprotju s 164. ćl. tega zakona (ta ćlen predpisuje treznost),

tć. 36: voznik ali voznik instruktor, ki zavrne preskus z ustrećnimi sredstvi in aparati ali strokovni pregled, da se preveri, ali ima v organizmu alkohol, oz. ali kaće znake alkoholnih motenj ali pa, če je pod vplivom mamil ali zdravil iz 26. toćke,

tć. 37: voznik, ki v cestnem prometu vozi vozilo, dokler traja prepoved vožnje motornega vozila, ki je vpisana v njegovo vozniško dovoljenje, ali dokler mu je vozniško dovoljenje zadrćano ali začasno vzeto na kraju samem.

Za prekrške pod tć. 27, 28, 36 in 37 se vozniku ali instruktorju poleg izrećene denarne kazni obvezno izreće tudi varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila za čas od 3 do 12 mesecev. Za prekršek iz ćl. 226, torej tudi za vse navedene prekrške, s katerim je bila povzročena neposredna nevarnost za drugega udelećenca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 50.000 do 250.000 dinarjev ali z zaporom od 30 do 60 dni, prepoved vožnje pa se izreće za dobo od treh mesecev do enega leta.

Će je bil voznik v zadnjih dveh letih pravnomoćno kaznovan za prekršek iz ćl. 226, tć. 27, 28, 29 ali 37, se v vnovićnem primeru kaznuje z zaporom od 15 do 60 dni.

Će se izreće prepoved vožnje, velja prepoved za tisto kategorijo, v kateri je storil prekršek.

Lojze Cafuta

Iskra

Iskra Mikroelektronika v ustanavljanju

Ljubljana, Stegne 15d

Iz naših zalog odprodajamo naslednja integrirana vezja:

EMZ 6800K.
EMZ 6800P
EMZ 6808P
EMZ 6810D
EMZ 6840D

EMS74LS175D
EMS74LS367D

Z80DART AP
Z80DART BP
Z80PIO BP
Z80PIO AP
Z80DMA P
Z80DART P

EMZ 1410BD (ekv. Eurosil 1150B)

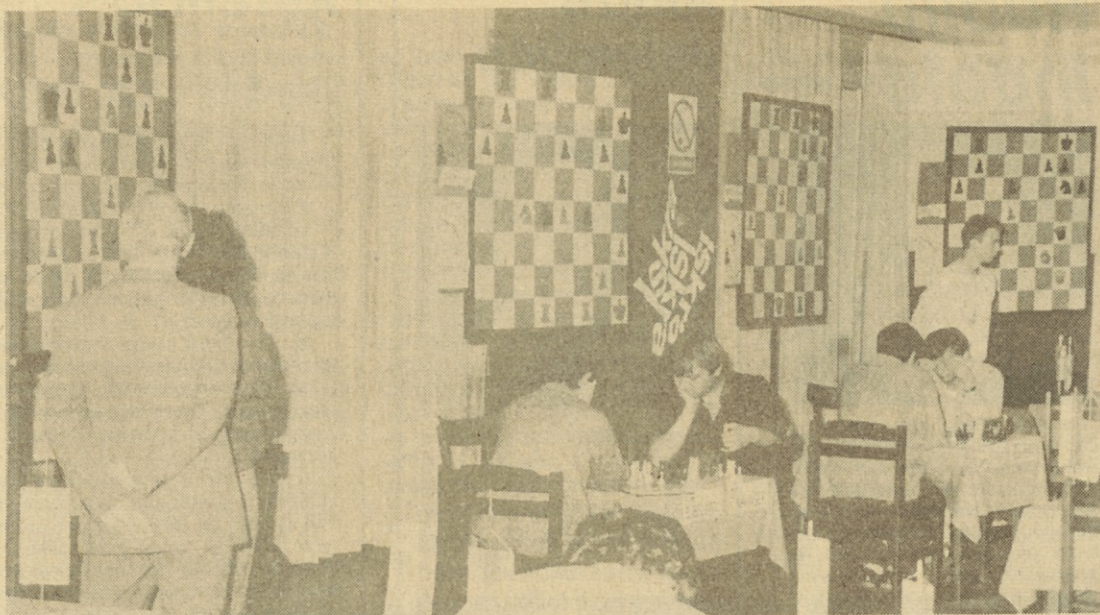
Nadaljnje informacije dobite po telefonu: 576-311, prodaja.

Mednarodni šahovski turnir »Iskra '88«

Ob 15-letnici obstoja društva in ob 75-letnici ustanovitve prvega šahovskega kluba v Ljubljani je Iskrino šahovsko društvo organiziralo 2. mednarodni šahovski turnir. Pokrovitelj turnirja je bila Iskra Delta.

Minulo sredo sklenjeni drugi Iskrin mednarodni šahovski turnir je zbral v Ljubljani dvanajst tekmovalcev, od tega štiri iz tujine, med njimi tudi poznejšega zmagovalca mednarodnega mojstra Josefa Pribyla iz Češkoslovaške.

Enako število točk je osvojil tudi Leon Gostiša, vendar pa je imel slabši rezultat proti zmagovalcem.

Organizacijski odbor objavlja razpis za sodelovanje na zabavno-glasbeni prireditvi

Zlata slušalka '88

Pevce, amaterje, kantavtorje in ansamble obveščamo, da bo prireditev **21. oktobra ob 18.** v dvorani Iskre Telematike na Laborah. Kdor želi sodelovati, se mora predhodno prijaviti, da bomo lahko napravili seznam in izžrebali vrstni red nastopajočih. Zaradi zanesljive udeležbe mora položiti kavcijo 5000 SIT (številka našega žiro računa: 51500-678-96419).

Prijava naj vsebuje: ime izvajalca, naslov pesmi, ki jo namerava predstaviti (in naslov rezervne pesmi), poklic, zaposlitev, konjičke, točen naslov in telefonsko številko in službi. Prijavi obvezno priložite kaseto s posnetkom pesmi, ki jo nameravate izvajati. O poteku vaj pred prireditvijo bomo nastopajoče obvestili pozneje.

Prijave sprejema: Barbara Berlič, Iskra Telematika Kranj, Ljubljanska cesta 24 a, Programsko področje Terminali, tel.: 064 28861, int.: 2910.

Prijavite se lahko najpozneje **do 1. oktobra 1988** (v rok bomo upoštevali datum poštnega žiga).

Mladinski pozdrav!

Predsednik organizacijskega odbora Zlata slušalka '88
Bojan Rakovec

Kot rečeno, je bil to drugi Iskrin mednarodni šahovski turnir.

Prvega je ŠP Iskra organiziralo pred petimi leti ob takratni 10. obletnici delovanja društva. Korenine Iskrinega šahovskega društva in sploh organiziranega šahiranja v Ljubljani pa so seveda mnogo starejše. Redni in problemski šah živi, kot so zapisali organizatorji tokratnega turnirja v lični brošuri, že od sredine 19. stoletja, pobudo za ustanovitev prvega šahovskega društva — Ljubljanskega šahovskega kluba — pa je dal nihče drug kot dr. Milan Vidmar.

Prva svetovna vojna je nato delo tega kluba pretrgala, po vojni je delo ponovno zaživele, druga svetovna vojna pa je spet zaprla vrata tej dejavnosti. Po osvoboditvi se je šahovsko življenje razživele, Ljubljanski šahovski klub pa se je leta 1970 preimenoval po svojem pokrovitelju v Šahovski klub Zmaj-Ljubljana. Po vstopu Zmaja v Iskro je jeseni 1973 prevzel sedanje ime Šahovski klub Iskra. Klub se je opredelil za tri področja delovanja — za tako imenovani sindikalni, rekreacijski šah, za vrhunski šah in pa za delo z mladimi perspektivnimi šahisti.

Trenutno se društvo uvršča med najboljše slovenske ekipe, in sicer kot večkratni klubski in pokalni prvak Slovenije, udeleženec druge oz. medrepubliške zvezne lige, kot

tudi zvezni finalist za pokala maršal Tita. Iskrino društvo se lahko opravičeno pohvali tudi z mladinsko šahovsko šolo — vodil jo je mednarodni mojster Iztok Jelen — šola pa je nato prerasla v republiško šolo Šahovske zveze Slovenije.

Danes ima ŠD Iskra nad dvesto rednih članov, v 15 šahovskih sekcijah pa še nad 2000 šahistov... Društvo vodi izvršni odbor s štirimi komisijami, predseduje pa mu Aleksander Čerče.

Preden pogledamo rezultate 2. mednarodnega šahovskega turnirja Iskra 1988, le še nekaj imen tistih, ki so največ prispevali, da je turnir, tudi po mnenju vseh tekmovalcev, izredno uspel. Direktor turnirja je bil Aleksander Čerče, glavni sodnik je bil Anton Preinfalk, pomočnik sodnika Pavel Jereb — organizacijski predsednik je bil Drago Čopić, nikakor pa ne moramo tudi mimo dolgoletnega Iskraša iz Avtomatike, zdaj že upokojenega pa še vedno aktivnega delavca v ŠD Iskra Pavlega Seška in drugih. Brez velike finančne pomoči Iskre Delte in še nekaterih drugih organizacij turnirja ne bi bilo mogoče izvesti.

Vrstni red: Pribyl, Gostiša 7, Iztok Jelen, Šifrer 6,5, Haiasz, Podlesnik, Belotti 6, Mazi 5, Igor Jelen, Mikac 4,5, Navinšek, Bielczyk 3,5.

LD

Valter Bonča — naš olimpijec

Jugoslovansko državno reprezentanco sestavljajo: od leve proti desni: Cvetko Bilić — selektor, Miča Brković, Robi Šebenik, Valter Bonča, Rajko Čubrić, Jože Smole, Aleš Tahmajster, Sandi Papež — kolesarji, Rajko Rajičević — mehanik, Majda Košir — maserka in dr. Toma.

Naš delovni kolektiv z veseljem in radostjo sporoča, da se Valter Bonča član Sloge 1902 iz Idrije kot prvi Idrijčan v 500-letni zgodovini mesta in letos kot edini Primorec udeležuje 24. olimpijskih iger moderne dobe v Seulu. Mi smo še posebej ponosni zato, ker je Valter član našega delovnega kolektiva in hkrati kolesar idrijske Sloge 1902, ki deluje prav pod pokroviteljstvom naše delovne organizacije, sicer pa je naš olimpijec v svoji 8-letni športni karieri (star je 20 let) osvojil vrsto laskavih priznanj in medalj. Bil je balkanski kolesarski prvak, na državnih prvenstvih je osvojil več medalj, na številnih mednarodnih preizkušnjah pa je tudi velikokrat osvojil najboljšo jugoslovansko uvrstitev. Mi smo o dejavnosti Kolesarskega društva Sloge 1902 v našem glasilu pisali že v začetku letošnje tekmovalne sezone. Takrat smo napovedali cilje in rezultate, ki jih je bilo mogoče pričakovati v letošnji sezoni. Te smo vse tudi uresničili.

Po Bončevi vrnitvi iz Seula, prve dni oktobra pa ga bomo podrobneje predstavili, tokrat objavljamo le nekaj slikovnih utrinkov, kot popotnico našemu olimpijcu.

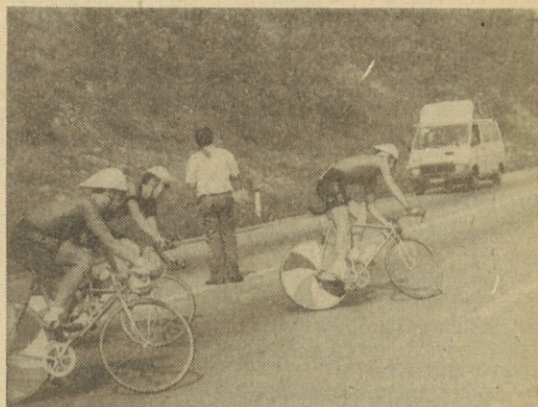
Besedilo in foto:
F. Šemrl

Olimpijcu, Valterju Bonči pred državnim prvenstvom organizatorji pripenjajo štartno številko

Pred odhodom na olimpijske igre je Valter Bonča obiskal svoje sodelavce. Vodstvenim delavcem in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij je predstavil svojo 8-letno športno pot in pričakovanja v Seulu.

Ekipe Sloge 1902 iz Idrije na obratu v ekipni vožnji na letošnjem državnem prvenstvu v Sarajevu. Osvojili so 4. mesto. Z leve proti desni: Valter Bonča, Toni Znidaršič, Borut Vodopivec in Lado Sedej

Njegovi klubski kolegi in več sto Idrijčanov mu je zaželelo dobre uvrstitve na največji športni preizkušnji sveta.

Kotiček za Iskraše Kaj lahko storimo za čistejši svet v katerem živimo?

Sama ekološka zavest in načelno opredeljevanje proti onesnaževanju okolja, to je seveda premalo. Poglejmo, kaj lahko sami storimo za čistejši svet, v katerem živimo. (Nasveti izvirajo iz ZRN, kjer so z nekaterimi ukrepi že precej pred nami v smislu ekološkega osveščanja):

Začnemo že pri nakupovanju

- vzemimo s seboj svojo torbo ali cekar. Tako prihranimo nekaj sto dinarjev pa še razbremenimo odlagališča smeti. Plastika se ne da znova uporabiti,
- izbirajmo pijače v steklenicah, ki jih lahko vrnemo. Take steklenice lahko uporabimo tudi dvajsetkrat,
- dajte prednost stekleni ali kovinski embalaži, ki jo industrija lahko znova predela,
- ne pustite, da bi vam že zapakirano (npr. zobno pasto) v trgovini še enkrat zavili,
- kupujte papir za gospodinjstvo, izdelan iz starega papirja (v tujini so tovrstni izdelki posebej označeni),
- starega gospodinjstkega aparata ne zavržite, temveč podarite,
- kupujemo tam, kjer lahko kupimo brez odvečne embalaže (npr. sadje na trgu namesto v trgovini),
- po možnosti kupujemo večje količine naenkrat

Kako ravnamo s smetmi?

- staro steklo sodi v posebne zabojnike,
- stara obleka, pohištvo in drugi predmeti ne sodijo v smeti kar tako. Počakajte na obvestilo o posebnem odvozu, ali pa predmete podarite Rdečemu križu,
- nikoli ne vrzite v smeti zdravil. Lahko bi prišla v roke otrokom. Nesite jih nazaj v lekarno (ali pri nas tudi?). Kjer imajo možnost strokovnega uničenja,
- prav tako ne sodijo v smeti baterije, ker po večini vsebujejo zelo strupene snovi za okolje (živo srebro, svinec, kadmij). Vrnite jih trgovcu. — V ZRN so se proizvajalci in trgovci obvezali, da bodo jemali rabljene baterije nazaj,
- če imate možnost, delajte iz vrtnih odpadkov dragoceni kompost. Še to: v ZRN so predpisane visoke kazni za odmetavanje smeti kar tako: od 10 DEM za odvrženo cigaretno škatlo, 100 do 300 DEM za odvržen hladilnik, do 1000 DEM za zapuščen osebni avtomobil. Za vse vrste odpadkov pa so na voljo posebne službe, ki na poziv te predmete tudi odpeljejo.

Kako varčujemo z vodo?

Skraini čas je, da spoznamo, da izvirni vode niso neizčrpni in, da se temu ustrezno začnemo obnašati tudi v lastnem domu:

- pralni stroj naj deluje le polno naložen ali pa vključimo posebno varčevalno tipko, ki jo novejši stroji že imajo,
- opustimo predpranje,
- pri trdi vodi dodajmo poseben mehčalec in količino praška prilagodimo trdoti vode,
- uporabljamo pralne praške brez fosfatov (bojda so jih začele proizvajati tudi naše tovarne),
- večino perila peremo pri 60°C (izjeme so le perilo dojenčkov in bolnikov, ki jih peremo pri 95°C),
- če je naš pralni stroj tako pokvarjen, da bi nas popravilo drago stalo, ga rajši zamenjajmo z novim, saj stroji nove generacije porabijo bistveno manj vode, energije in praška. Ti prihranki so zelo opazni. Poskusite star stroj vnovčiti vsaj po delih,
- pri prhanju porabimo bistve-

no manj vode kot pri kopeli, prav tako prihranimo energijo, saj je potrebno segreti manj vode,

— ko se milimo, vodo zaprimo: prihranek bo precejšen, pa še enostavneje bo,

— vgradite take armature, da lahko naenkrat zaprete ali odprete vodo, ne da bi morali še enkrat iskati želeno temperaturo. Še boljše, a dražje so t. im. termostatske mešalne baterije s temperaturno skalo za točno nastavitve želene temperature vode,

— popravite pipe, ki puščajo: pri pipi, ki pušča le pet kapljic vode na minuto, zneso to v enem letu 10000 l vode, ki steče v nič, kar ustreza šestim polnim kadem. Koliko energije se šele izgubi pri pipi s toplo vodo?!

— kotiček z vodo na stranišču spusti naenkrat v povprečju 14 l vode. Zadostovalo bi le 9 l ali še manj, kolikor porabijo kotlički novejših izdelave,

— kuhinjske odpadke, kot so olje, kavna usedlina, ostanki hrane, kemikalije in cigaretni pepel ne stresajmo v stranišče, saj jim kanalizacijske čistilne naprave niso kos in lahko prodrejo v reke ali izvirne pitne vode,

— rastline zalivajmo z deževnico. V ta namen postavimo na balkon ustrezno posodo za prestranje.

Kako prihranimo energijo?

Ni potrebno enako ogrevati vseh prostorov v stanovanju. Pripočljive temperature so:

dnevni prostor	20—22°C
spalnica	16—18°C
otroška soba	19—21°C
kopalnica	23°C
kuhinja	18°C

Če nas kljub vsemu zebe, se rajši toplo oblecimo. Prihranek bo opazen, seveda če se ogrevamo sami. Upajmo, da so tudi pri nas že preteklost visoke temperature toplovodno ogrevanih radiatorjev, pri katerih smo lahko hodili po stanovanju v kratkih rokavih,

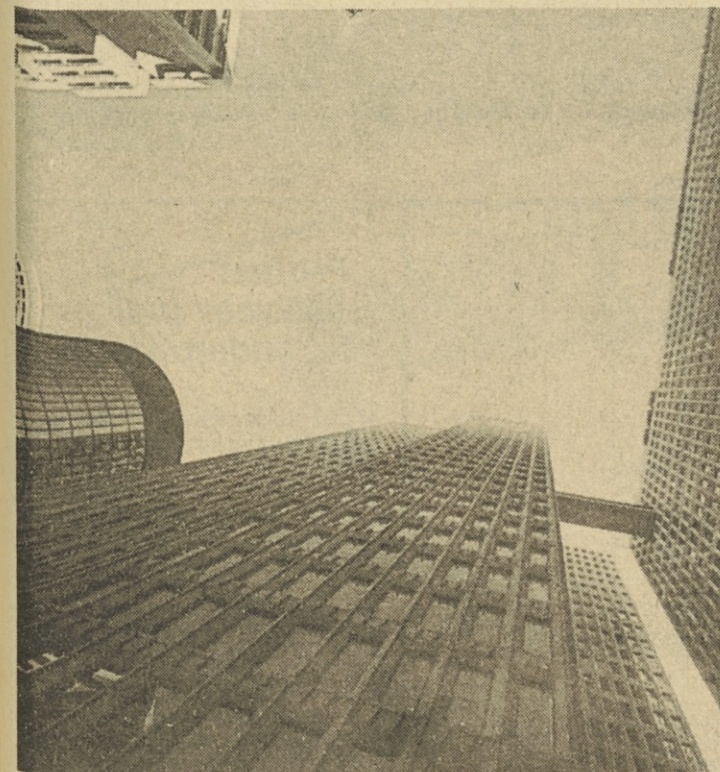
— večina toplotnih teles stoji pod oknom in ogrevajo predvsem steno navzven. Izgubo toplote lahko enostavno preprečimo že z

Ne, kajti te peči oddajajo vso toploto, ki jo zberejo ponoči, ne glede nato ali sije zunaj sonce; če ogrevanje potrebujemo ali ne, zmrzujemo pa ponoči, ko je zunaj še posebej mrzlo. Pri sedanjih cenah električne energije pa nanje rajši pozabimo,

— nakup kvalitetnega hladilnika, ali zamrzovalne skrinje se bo obrestoval, saj nekateri proizvajalci že nudijo dodatno izolirane aparate, ki porabijo bistveno manj energije,

— na tržišču se že pojavljajo žarnice nove generacije, ki so sicer precej dražje od običajnih, porabijo pa do 80% manj energije in trajajo 5 do 6 krat dlje kot navadne.

Za čistejši zrak lahko veliko storimo sami

navadno aluminijasto folijo, ki jo nalepimo za ogrevalnim telesom na steno. Folija večino toplote vrača nazaj v prostor,

— podobno lahko uporabimo pločevinaste plošče, ki jih še obložimo z izolacijskim materialom,

— najboljše ogrevanje ni zadostno, če vam toplota uhaja skozi okna ali balkonska vrata. Zato vse špranje dobro zatesnite s termo-bandom,

— če nimamo posebnih in dragih oken z dvojnimi ali trojnimi stekli, si pomagamo s posebnimi folijami in roletami, ki jih dodatno namestimo na okna,

— ali predstavljajo termoakumulacijske peči, ki jih vključimo ponoči, ko je cenejši tok, prihranek?

— večina svetovnih strokovnjakov se strinja: plini, ki jih vsebujejo pršilci (sprayi) počasi uničujejo zaščitno ozonsko plast atmosfere. Posledice bodo ogromne: in še ne docela predvidljive: spremembe klime in s tem povečani škodljivi vplivi na zdravje. V ZDA, Kanadi, Norveški in Švedski je proizvodnja teh doz že nekaj let prepovedana. Najbolje bi bilo, da se jim takoj odrečemo in namesto njih uporabljamo pršilce na osnovi zračne črpalke, s cevko v steklenički.

Predvsem pa ne pozabimo: boj za čistejšo okolje se začneja med lastnimi štirimi stenami!

I. S.

Še nekaj za sladokusce KOLAČ S HRUŠKAMI

Sestavine:

Krhko testo: 125 g moke, 1 čajno žličko pecilnega praška, ščepec soli, 50 g masla, žlica sladkorja v prahu, 1 jajce

Lešnikova masa: 25 g jedilne čokolade, 2 jajci, 2 zvrhani žlici sladkorja, 50 g mletih lešnikov, 1 čajna žlička cimeta, kozarček vložnih brusnic, ribeza ali borovnic.

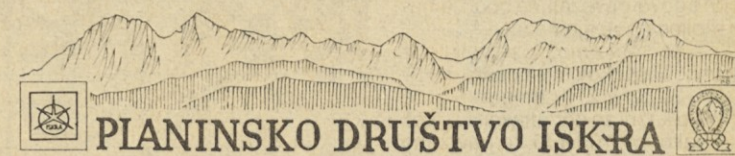
Nadev: 1 kg hrušk vilijamovk, sok ene limone, 50 g sladkorja, 1 sladka smetana, 1 vrečka vanilin sladkorja, Kremfix (utrjevalec za smetano), preliv za torte (žele), žlica sesekljanih lešnikov.

Priprava:

Krhko testo: Iz vseh sestavin umešamo krhko testo in pri 180°C pečemo v namaščenem tortnem modelu 15 minut.

Lešnikova masa: Čokolado grobo naribamo. Beljakoma med stepanjem dodajamo sladkor. Nato posebej penasto umešamo rumenjaka in jima dodamo čokolado, lešnike in cimet. Brusnice namažemo na testo, ki smo ga že prej pekli 15 minut in vse skupaj prekrijemo z lešnikovo maso. Tako pripravljen kolač pečemo še 25 minut. Pustimo, da se ohladi v modelu, nato ga vzamemo ven.

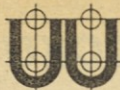
Nadev: V lonec vlijemo pol litra vode, limonin sok in sladkor. Hruške olupimo, razpolovimo, očistimo peš in skuhamo v prej pripravljeni tekočini; ohladimo. Smetano stepemo z vanilin sladkorjem in kremfixom, jo namažemo na pečeno in ohlajeno podlago in obložimo z ohaljenimi hruškami. Tortni žele skuhamo v preostanku limoninega sirupa in z njim premažemo hruške. Potresemo s sesekljanimi lešniki.

Mala in Velika Paklenica

PD Iskra bo organiziralo 8., 9. in 10. oktobra 1988 izlet po južnem Velebitu. Zbrali se bomo v soboto, 8. 10. ob 6. zjutraj pred halo Tivoli in se odpeljali čez Plitvice na Tulove grede, ki jih bomo približno v treh urah prehodili. Ta dan imamo nato še 3 ure hoje do Borisovega doma v Paklenici, kjer bomo prespali. V nedeljo bomo po Pakleničkom planinskem putu šli na Bujinac in čez Bulimo na Vagenjski vrh in nazaj na Borisov dom, kjer bomo prespali. Ta dan bo 12 ur hoje.

V ponedeljek pa na Malo Paklenico (6 ur) in povratek v Ljubljano. Izlet bo vodil Tomaž Planina. Pri njem se tudi prijavite na tel. št.: 064 22221, int.: 2757.

GOŠPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA

SODOBNA ELEKTRONIKA '88 – UFI

35. mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij,
avtomatike, robotike, računalništva in nuklearike
3.–7. oktober

Tradicionalna mednarodna razstava elektronike, telekomunikacij, avtomatike, računalništva in robotike je bila ustanovljena že leta 1953 in je prva specializirana razstava v Jugoslaviji in med vodilnimi v Evropi.

SODOBNA ELEKTRONIKA je članica Združenja mednarodnih sejmov UFI v Parizu, kar dokazuje visoko strokovno raven te mednarodne prireditve.

Razstavo SODOBNA ELEKTRONIKA spremljajo simpoziji in seminarji, ki jih organizira Elektrotehniška zveza Slovenije, Jugoslovansko združenje za ETAN in Društvo merilno-procesne tehnike Slovenije.

Da je razstava že dolgo mednarodno priznana, specializirana prireditev, dokazuje dejstvo, da vsako leto sodeluje na njej v povprečju 600 razstavljalcev iz 24 držav vsega sveta, od katerih je preko 400 tujih razstavljalcev.

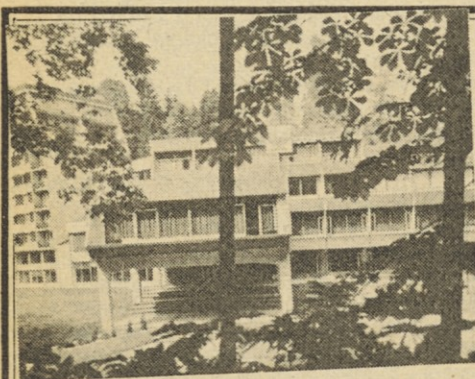
Namen razstave je prikaz najnovejših dosežkov na področju domače in mednarodne ponudbe.

RAZSTAVNI PROGRAM

- A – TELEKOMUNIKACIJE IN RTV DIFUZIJA
- B – PROFESIONALNA ELEKTRONIKA
- C – RAČUNALNIŠTVO
- D – SESTAVNI DELI, FUNKCIJSKE ENOTE IN MATERIALI
- E – OPREMA ZA PROIZVODNJO
- F – ZABAVNA ELEKTRONIKA
- G – INŽENIRING IN LITERATURA
- H – SESTAVNI DELI ELEKTRONSKIH NAPRAV IN MATERIALI ZANJE
- I – OPREMA ZA PROIZVODNJO IN LABORATORIJE

ZATISKANJE OČI — Razumem, zakaj nočejo videti dejanskega stanja, ker bi bili na slabšem, če bi se kaj spremenilo

ISKRA	FOND	FRANC. FILOZOF	MADŽAR. POLITIK NAGY	AMER. FILMSKI KOMIK (BUSTER)	ALUMINIJ	ZNAČILNOST NEKORETNEGA	IGRALKA COLLINS	MESTO NA SICILIJI
IZTAKA- NJE ISKANJE								
DREVESNI KUŠČAR								
ITAL. DENAR					MONGOL. VLADAR			
FRANC. PISATELJ (-ARIANA-) 60. MIN.					OSEBNI ZAMEK RDEČI KRIZ			
SESTAVIL R. M.	SLOV. JEZIKO- SLOVEC (JERNEJ)	USEDLI- NA GOŠČA	LUNIN POJAV	OCVIRK ANTON	ŠKOTSKO GLASBILO ŠOŠTA- KOVIC			
CIN V NEKATE- RIH MOR- NARICAH						NOBELO- VEC 1949 (BOYD) ANTON NANUT		MESTO V KANADI
				ISKRA	ZBRANJE MNENJ ANDRIC			ANGL. FILMSKI IGRALEC BATES
ODBLJA- NJE NAPADA				VEZNIK IVAN LEVAR		NOGOME- TAS PARTIZANA (ZVONKO)	OSPIČENA PALICA ESKIM KOČA	
GLAS PUŠKE			IRIDIJ	RIMSKA ŠTIRI GRŠKA CRKA		LESEN TRAK ZA PLETENJE		
IVO ROBIC		REKA V ITALIJI	KLADA			HEBR. PISATELJ TEROR. ORGAN.		
ZVRST KAKEGA IZDELKA			ZORANA ZEMLJA LITIJ		POVRŠ. MERA	NAJLONU PODOBNO VLAKNO		ANTON KOLAR
LETOPIŠ				LUKA NA VZHOJNI OBALI CIPRA				
RADIOAV. KEMIJSKI ELEMENT				ZIMSKO- SPORTNO SREDIŠČE V ŠVICI			TULEC ETUI	

Protest delavcev tudi v Kondenzatorjih

V prejšnji številki glasila se nam je v članku z gornjim naslovom kar večkrat prikradel tiskarski škrt in temeljito spremenil nekatera besedila. Danes navajamo popravke, bralcem pa se iskreno opravičujemo.

Na drugi strani se je v drugem odstavku pojavila velika napaka. V stavku: »Med tem časom so našli tudi možnost za povečanje osebnega dohodka, ki so ga zvišali za 35 odstotkov...« mora biti namesto 35% številka 25 odstotkov.

V zadnjem odstavku v drugi vrsti bi moralo biti namesto besede »pošteni« pravilno »potešeni.«

V izjavi Vladimirja Zorca se bi moral drugi stavek glasiti: In naš kolektiv vsekakor ni ne slep, ne gluhi, ne neobčutljiv za vsa ta dogajanja.

Tudi pri priimku na drugi strani so bile težave. Namesto Cvetka Štirl je pravilno CVE-TKA ŠTRICL.

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo